

Domoljub

V Ljubljani, 27. januarja 1937

Celo 50 • Stev. 4

Svoji k svojim

Moderna velesila tiska se bori za prepričanje, za duše svojih bralcev. Naš tisk hoče svoje bralce pritegniti in ohraniti v slovenski katoliški skupnosti, nam nasproten tisk hoče to skupnost razbiti. Naši nasprotniki se zavedajo, kakšno silno moč ima tisk, zato njihovo časopisje bije po vsem, kar je našega, z neverjetno trdoživostjo in doslednostjo. Niti v eni načelni stvari ni nasproten tisk z nami enega mnenja. Razumljivo: saj je ta tisk v rokah naših stodstotnih nasprotnikov. Proti pogubonosnemu vplivu nam nasprotnega tiska se moramo boriti z enakovrednim orožjem, s tiskom, ki v vseh smereh zagovarja in podpira težnje našega celokupnega slovenskega in katoliškega pokreta. Le s pomočjo našega tiska bomo vzdržali in napredovali.

Delo za razširjenje našega tiska, zlasti našega časopisja, je zatorej naša dolžnost. K delu za naš tisk so predvsem poklicane naše organizacije. Ne le eden v vsaki organizaciji, ampak vsi člani vseh naših organizacij: kulturnih, verskih, političnih, strokovnih in gospodarskih — so dolžni širiti naše časopisje. Organizirano delo vseh članov naših organizacij bo rodilo vedno lepe uspehe, katerih niti gospodarska stiska, niti neugodne politične prilike ne morejo zmanjšati. Lep zgled za to nam je letošnja akcija za »Domoljuba«, katerega so člani naših organizacij v enomesečnem delu spravili v tisoče in tisoče slovenskih družin, kamor doslej naš list še ni prihajal.

In še na nekaj ne smemo pozabiti! Mi moramo poskrbeti, da bomo za naš tisk pridobili javno mnenje. Vsak član naše slovenske katoliške skupnosti, zlasti pa vsak član naših mnogobrojevanih organizacij mora skrbeti za to, da pomaga našemu časopisju do čim večjega ugleda v javnosti. Tu se zlasti lahko ravnamo po geslu »Svoji k svojim!« Nekaj primerov:

Gostilničar, ki nudi svojim gostom poleg kislega čevčka le nam nasproten časopis, našega pa ne mara naročiti, s tem javno pokaže, da so mu dobrodošli le gostje, ki so pristaši nam nasprotnega časopisa. Če hoče biti nepristranski, nima v lokalno nobenega časopisa, ali pa oba: našega in nasprotnega. Kadar se namenimo popiti merico čevčka se ognimo gostilna, ki nudi gostom le časopis, kateri je našim nazorom nasproten. Kako pridemo mi do tega, da bomo s svojimi dinarji podpirali birta, kateri naroča le časopis, ki dosledno bije po nas!

Kadar greš k brivcu in čakaš, da prideš na vrsto, odkloni vedno nasproten časopis, če ti ga ponudijo, in zahtevaj našega. Če našega nimajo, vstani in podi tja, kjer ti bodo postregli tudi z našim časopisom. Obrtnik, ki ponuja le nasproten časopis, pokaže s tem, da mu ni za denar onih ljudi, ki tega časopisa ne marajo.

Istotako ravnaj vselej, kadar sediš v čakalnici tega ali onega podjetja (na pr. zdravnika, zobarja itd.) in čakaš, da mu boš odrlil nekaj denarja. Če vidiš na mizi samo nasproten tisk, vstani in pojdi drugam, kjer ti bodo postregli tudi z našim časopisom.

V tem oziru bodimo vedno dosledni in neizprosni. Potom časopisja se borita pri nas dva svetova za premoč. Ne smete misliti, da je boj za naš tisk le gospodarska zadeva. Mi ne tiskamo svojega časopisja zaradi dobička, ampak zaradi tega, ker vemo, da brez svojega časopisja propademo na celi črti! Nobene, tudi denarne žrtve, nam ne sme biti škoda, kadar gre za to, da naš tisk čim bolj razširimo.

Ogromne važnosti časopisja se pa zavedajo tudi naši nasprotniki. Tudi oni ne tiskajo

svojega časopisja zaradi gmotnega dobička, ampak zaradi ideje, ker dobro vedo, da iztrgajo za vedno iz naše skupnosti vsako družino, kamor se jim je posrečilo spraviti svoj tisk. Za tisk se jim ne zdi nobena žrtev prevelika. Cele mesece, da cela leta zastoj pošiljajo svoje časopisje v naše družine, ker dobro vedo, da bodo na ta način družino kmalu iako privezali nase, da jim bo pozneje časopis rada plačevala in prebirala.

Izdajanje našega časopisja je za lastništva listov združeno z velikimi denarnimi žrtvami. Prav je torej, da se v delu za naš tisk združijo vsi oni, ki se zavedajo, da so dolžni za čim večji razmah naše misli med narodom prevzeti nase tudi žrtve. V skupnosti je moč, skupno delo rodi vedno uspehe. In delo za naš tisk je vredno vseh žrtev, kajti od tiska je odvisna naša bodočnost.

Ve! na čelo za svoj tisk!

Berimo kmetijsko-strokovne časopise

Čitanje strokovnih časopisov je dandanes za vsak stan neobhodno potrebno; naj bo katerikoli stan, čitanje strokovnih časopisov mu je potrebno prav tako, kot ribi voda. Še prav poseben pa velja to za kmetijski stan, ki je pri nas najštevilnejši in tvori takorekoč hrbtenico države.

Vsak stan, bodisi trgovski, delavski, obrtniški itd. ima dandanes že svoje strokovno glasilo, katero pridno čita. Veda in znanost vedno močneje napredujeta in stalno moramo zasledovati vse nove pojave, da ne zaostanemo. Drugi stanovi so si priborili že marsikaj, česar kmet še sedaj pogreša. Tako imajo trgovci in obrtniki že zdavnaj svoje zbornice in dobro urejeno strokovno šolstvo, delavci prav tako svoje Delavske zbornice in še marsikatero druge pravice in ugodnosti, le kmetstvo ljudstvo pogreša vsega tega še v znatni meri.

Kmetijski strokovni časopisi so neobhodno potrebni iz večih razlogov. Kot vse druge vede, je tudi kmetijska veda v zadnjih desetletjih močno napredovala. Vse nove pridobitve moramo stalno zasledovati, ker drugače nas bo tok časa pustil od zadaj.

Marsikateri mlajši kmetovalec se izgovarja, češ, ako je oče še bolj po starem načinu gospodaril, bo tudi zame tako gospodarjenje popolnoma zadostovalo. Sicer je res, da moramo upoštevati razne bogate izkušnje, ki so si jih pridobili nekateri starejši kmetovalci tekom dolgih let kmetovanja na domači grudi, toda pri tem pa ne smemo zametovati raznih znanstvenih pridobitev, katere so se izkazale v praksi kot dobre in ki so bile že tolikrat preizkušene. Dobro se

zavedamo, da temelji kmetijska veda večinoma na poizkusih. Združiti moramo oboje, novejšo pridobitve in pa stvari, ki so se v praksi že od nekaj dobro obnesle.

Zavedati pa se je treba tudi tega, da pridnost še ni vse; kje bi že bili, ako bi bilo vse odvisno od pridnosti. Treba je tudi mnogo strokovnega znanja in veliko misliti; šele tedaj ima delo res popolen uspeh. Kmet ne sme biti samo priden, ampak tudi razumen delavec, še bolj pa razumen gospodar, ki svoje znanje neprenehoma izpopolnjuje. Mnogo prepotrebnega znanja pa lahko vsak črpa iz raznih kmetijskih strokovnih časopisov in seveda tudi iz raznih knjig; primeren čas za čitanje lahko vedno dobimo in ga tudi moramo dobiti. Današnji čas ne zahteva od kmetijskega gospodarja več toliko dela, kakor nekdanj, ko še niso bili poznani razni stroji; s temi si dandanes znatno olajšamo delo in prihranimo mnogo na času, katerega prav lahko uporabimo za samoizobrazbo. Ni ga dandanes stanu, od katerega bi se zahtevalo toliko znanja, kot ravno od kmetovalca, ako hoče biti res dober in napreden gospodar. Ne zadostuje, da je samo dober poljedelec in živinorejec; biti mora tudi dober sadjar, zadrugar in še marsikaj drugega. Posebno potrebno je to za naše razmere, kjer je večina gospodarstev tako urejena, da je vsaka panoga vsaj deloma zastopana. Pri nas niso redki razni samouki in nekateri od njih so prav odlični gospodarji.

Sola človeku ne more vsega nuditi; človek se mora pozneje še vedno izpopolnjevati. Raznih kmetijskih strokovnih šol pa imamo za naše razmere za enkrat še premalo in tako jih ne

morejo vsi obiskovati; zlasti starejšim ni bila dana ta možnost

Da nadomestimo marsikaj potrebnega strokovnega znanja, se prirejajo razna predavanja in kmetijski tečaji. Gotovo je, da so taka predavanja zelo koristna in potrebna in da tudi uspehi ne izostanejo, če posamezniki dane navete na svojih posestvih količej upoštevajo. Pri takih predavanjih je danes obenem tudi možnost, da si posamezniki izmenjajo svoje misli in tako postanejo marsikateremu gotove stvari popolnoma jasne in razumljive, ki bi mu drugače ne bile. Vpoštevati pa je treba to, da se zimska predavanja ne morejo vršiti v vsakem kraju leto za letom, ampak samo v gotovem času in še samo v nekaterih krajih. Tako se seveda tudi marsikaj koristnega hitro pozabi.

Da se čim bolj izobrazimo, moramo pridno segati po raznih strokovnih listih in časopisih; knjiga in časopis sta prav gotovo naša najboljša prijatelja; dandanes imamo na razpolago razne strokovne knjige in to za vse panoge. Denar izdan v take svrhe se vedno dobro obrestuje. Če se nam zdi knjiga predraga in je ne moremo kupiti, pa si jo lahko večkrat izposodimo.

Prav tako važni pa so razni kmetijski strokovni časopisi. Pri nas so že močno razširjeni; gledati pa moramo in delati na to, da se bodo v bodoče še bolj razširili, tako da ne bo niti ene kmetске družine več, ki bi ga pogrešala. Večina bere strokovne časopise stalno in z veseljem; vedno pa se najdejo še nekateri, ki imajo razne predsodke. Marsikateri najde hitro izgovor in trdi, da prinašajo strokovni časopisi mnogo takih nasvetov, ki ne odgovarjajo tamkajšnjim razmeram in niso zaradi tega izvedljivi, in pa da nima denarja, da bi lahko delal, kot se priporoča. Cisto res je, da se ne more marsikaj uporabiti za vsak kraj in za vsako posestvo; toda če bomo stalno in pazljivo, bomo našli večkrat kaj takega, kar lahko uporabimo za svoje gospodarstvo. Pri tem se mnogo naučimo in zaradi tega tudi drugim lahko marsikaj dobrega svetujemo. S samimi izgovori pa ne opravimo ničesar. Z raznimi izgovori iščemo samo nekako uteho, da se še nadalje lahko držimo starokopitnega načina kmetovanja. Ravno tako ne drži izgovor, da za čitanje nimamo časa. V zimskem času je za take stvari na razpolago vedno dovolj časa, kate-rega moramo koristno izrabiti in se dobro zavidati, da je čas — zlato. Vsake po nepotrebnem izgubljene ure je škoda; tudi preko leta moramo najti za tako koristno stvar vedno nekaj ur. Poleg vsega drugega nam je tako časopisje v zabavo in duševno razvedrilo. Če bomo stalno čitali, nam bo vsakikrat nekaj ostalo in tekom nekaj let si bomo pridobili mnogo znanja.

Dandanes širijo in ponujajo razni ljudje po deželi vse mogoče dobre, večkrat pa tudi slabe knjige in časopise. Za slabe stvari izdan denar je vržen v vodo, ker od takega čtiva imamo samo škodo. Zato pa nam ne sme biti prav nič žal izdati letno nekaj dinarjev za dobre strokovne časopise. Med te spadajo brez dvoma: »Gospodar in gospodinja«, kot tedenska priloga »Domoljuba«. Vse priloge pa pridno spravljajmo, ker bodo koristile še čez leta. Zlasti mlajši naj se še posebno zanimajo za ta strokovni list in opozorijo tudi druge nanj, kateri nanj dosedaj še niso naročeni. Kdor ne zmore toliko, da bi kupil razne strokovne knjige, bo žrtvoval prav lahko samo malenkost, da naroči strokovni časopis.

Kaj pa komunizem?

Kako prijatelj? Ali imate močne skomine po boljševiškem paradizu? Posebno vi kmetje — vi, ki imate morebiti malo zemljo, pa je vaša in samo vaša, ste na nji samostojni gospodarje, jo obdelujete, kakor sami hočete, in jo ljubite, da ne daste radi pedi od nje proč — ali bi bili radi vpreženi kot hlapci, kot suženj pod nadzorstvom direktorjev in inšpektorjev, ki bi vam odkazovali delo na skupni zemlji, na »gmajni«, potem pa vam bi pridolke vzeli in milostno nazaj delili, kolikor za silo potrebujete — ali pa celo tega ne, in vas, ki vse druge preživljate, pustili stradati in od lakote umirati?! Ne govorimo o tem, kakšen strašanski dolgčas bi bil, ko bi bila vsa dežela sama tovarna in sama kasarna! Ko ima zdaj kmečko življenje s svojimi prijetnimi spremembami, s svojimi lepimi domačimi šegami in navadami, s svojim petjem, žvižgom, vriskom in smehom toliko lepega, prijetnega in veselega, da je kljub vsem težavam, ki kmeta tarejo, vendarle vredno in lepo živeti! Vsega veselja bi bilo v komunističnem dolgčasu konec. Človek bi ne vedel, za kaj živi. Samo zato, za kar živina, samo zato, za kar mašina. Brez vsakega višjega namena, brez vsakega pogleda navzgor, brez upa in tolažbe na lepšo prihodnost. Samo zato, da gara in gara, dokler se ne obrabi in ne zgara, kakor zgara živina in kakor se obrabi mašina — pa jo vržejo proč!... Ne rešol Pri vsem tem naj kmet, ki vse živi, še strada! Naj ni v nobeni deželi po vojski bilo toliko lakote kakor na Ruskem. Milijoni so od lakote umrli, kakor v nobeni drugi deželi. — Prva leta te lakote je pošiljal papež tem ubogim lakotnikom veliko pomoč. V zahvalo za to ga na najustudnejši način neprestano sramotal — Tak je boljševiški paradiz. Francoški pisatelj Gide, sam socialist in komunist, je šel na Rusko na svoje oči ogledati si lepote in okušat sladkote tega raja. Pa jih je bil kmalu sit, je priletel nazaj in pred kratkim izdal knjigo, v kateri na vsa usta pove, kako strašansko je prevaran in razočaran od tega, kar je videl in okušal. »V nobeni deželi ni večje sužnosti kakor v deželi svobode«.

Predrznost in nesramnost naših nasprotnikov vsake baže je trebe občudovati! V prvi vrsti komunistov! Ne rečem, da niso naredili prav nič dobrega. Ni zlomka, da bi, ko vsemu svetu obetajo rešenje iz vseh njegovih nadlog, ne imeli čisto nič dobrega pokazati. Vsa Rusija naj bi bila po njih mislih ena sama velikanska fabrika. V tem vidijo ves blagor človeštva. Pri tem pa je pred vsem svetom očitno njih tlačanstvo, njih hlapčevstvo, njih krušne karte, njih lakota, njih nasilnost, njih grozne morije in strahotne muke njih milijonskih žrtov — pa so še drznejši pred vsem svetom bahati in ta petek — ne raj — vsemu svetu vsiljevati! In res, s to baharijo pretanjajo premmogo, da jim slepo verjamejo in vi-

dijo v komunizmu rešitev in konec vseh težav na svetu.

Nekaj podobnega je pa — mimogrede rečeno — z našimi liberalci. Pod prejšnjim režimom mi nismo smeli ust odpreti. Mi, ki smo si vendar vzeli to korajžo, smo šli sedet za gatre. Zdaj pa, ko naša vlada te ljudi, ki so nas prijemali z železno pestjo, prijemlje z rokavicami, ko le malo poskuša popraviti kričeče krivice, zdaj pa ti ljudje vpijejo, kakšna strašanska krivica se njim godi! Ti ubogi volk, ti, ki te to hudobno jagne tako neusmiljeno davi! Zares občudovati jih je treba, kaj znajo! Kako si dovolijo n. pr. liberalni učitelji vladi zabavljati (saj ne rečem, da moramo nanjo v vsem prisegati), pa se jim še lasne skrivijo! Zares, v bahanju in predrznosti so neprekosljivi! In to se jim večkrat obnese! Mi pa smo prepohlevni, zato pa tolikokrat tepeni.

Torej — še enkrat komunistični paradiz! Kaj naj bo komunistično ali komunsko, skupno? Kako daleč naj gre ta blažena skupnost? Tovarne? Pravi! Samo če bo res! Kaj pa zemlja? Hiše? Hlevi in podi? Vozovi? Oročje? Pohišto? Miza, stoli, postelje? Lonci, skleda, žlice? Kaj pa hlače, ki jih imam na sebi? Ali te tudi? To bi bil vzor komunizma! Vse skupno, vse vseh, potem bi se ne mogli nič kragati. — A komunisti so se že naučili, da to ne gre. Da se človeška narava temu upira. Po samostanih je pač tako: komunizem do zadnjega izveden. Komunisti pa so morali že v mnogem odnehati od komunizma — in bodo še, ker se bodo prepričali, da ne gre, kakor so si v glavi namajali. — In vendar so se vrgli tudi nad najdražje, najnežnejše, najljubše, in proglasili za komun! Poslušajte! — Otroci na Ruskem niso več last staršev, ampak last države! Država jih staršem vzame kakor prečišče in jih »vzvajac« v skupnih »pitaliških«. — Kaj boste rekli na to, starši človeški, krščanski? Ali si jih boste dali vi vzeti? Ali ne muka žalostno celo krava po tetetu, ko ga ji vzamejo?!... To je vseh lamparij in grdobij, kar so jih boljševiski zagrešili, ena največjih in najgrših: da so družino razdrili in uničili, upeljali rokovnjaški zakon: na kvatre, staršem pa vzeli njih najdražje — otroke! Kam zalde človeška blaznost!!

Potem naj vam še cerkve poderejo ali zaprejo in spremenijo v magazine, zvonove iz zvonikov pomečejo in jih prelijejo v kanone, ter vse praznike odpravijo! Da boste na sveti dan in velikonoči morali delati in garati kakor vsak dan? Da ne bo več ne božiča ne kolača, ne procesije sv. Telesa. Da bodo obmolknili zvonovi, utihnile orgle in vsaka sveta pesem za vedno! To bo komunistični paradiz! Povejte, ali ni veselo pritkravanje pred velikimi prazniki najlepša muzika, ki veselo dviga vaša srca kvišku, da malo pozabljate na zemeljske težave? Ali ni lepa božja služba najlepša veselica za vernega človeka? In vse to vam hočejo ti satani ubraniti, ugrabiti! Ali si boste res dali od teh barab, morilcev in ubijalcev vzeti vse, kar vam je največje in najdražje?! Krščansko ljudstvo — pripravite se, da jih odbijete!

GOSPODARJI GOSPODINJE
MANUFAKTURNA TRGOVINA

Janko Češnik
LJUBLJANA - LINGERJEVA UL.

Vam nudi vrhovno oblačilo blago po najnižjih cenah. Velika izbira sukna in blaga za nevestine opreme!

Katoliško časopisje mi je zelo pri srcu. Od tega časopisja pričakujem velikih stvari. (Pij XI.)

KAJ JE NOVEGA

ZAHVALE

Podpisana Frančiška Miklavčič hvaležno potrjujem prejem Din 1000.— dne 14. jan. 1937 za požarno podporo in se upravi »Domoljub« lepo zahvaljujem za tako hitro pomoč.

Brobovnica, župnija Lučine, 19. jan. 1937.

Franca Miklavčič l. r.

★

Podpisani Valentin Križaj, posestnik v Zg. Bitnju, potrjujem, da sem prejel od upravnštva »Domoljuba« v Ljubljani znesek 1000 Din kot naročnik lista, ker mi je zgorela stanovanjska hiša.

Zg. Bitnje, dne 21. jan. 1937

župnija Stražišče. Valentin Križaj l. r.

OSEBNE VESTI

d Zastopnik češkega socialnega skrbstva nas je obiskal. V Jugoslavijo je prispel preosnovatelj češkoslovaškega socialnega skrbstva znani dr. Peter Zenkl. V Ljubljani in v Mariboru je imel predavanja o socialnem skrbstvu, sestal pa se je tudi z voditelji našega socialnega zavarovanja. Pričakujemo, da bodo njegova predavanja rodila uspehe v našem socialnem zavarovanju.

d Novega trnoveškega župnika g. dekana Janka Cegnarja so verniki zelo lepo sprejeli. Želim go dekana pri delu v novem Gospodovem vinogradu obilo božjega blagoslova!

d Za novega ravnatelja ljubljanske tobačne tovarne je imenovan višji r. onopolški inšpektor g. Franc Golob.

DOMAČE NOVICE

d 7.700.000 Din za belgrajski velesajem. V dvorani trgovske zbornice je bilo pred kratkim zborovanje Društva za organizacijo belgrajskega velesajma. Na zborovanju so sklenili, da prično z gradnjo sejmškega prostora na levem bregu Save takoj, ko nastopi lepo vreme. Sejmški prostori bodo zavzemali površino 16.000 do 18.000 kvadr. metrov. Sprejet je bil tudi proračun v višini 7.700.000 Din.

d Kuhinjo in pralnico v bolnišnici bodo razširili. Gosp. ban. dr. Natlačen, je te dni potrdil načrt in splošen proračun za razširjenje centralne kuhinje in pralnice v obč. državni bolnišnici v Ljubljani. Ta načrt je bil sedaj poslan ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje v odobritev. Ko bodo vsi pristojni činitelji potrdili načrte, bo mogoče vsa potrebna dela razpisati. Upajmo, da se bo zgodilo to kmalu, tako da bo tudi to tako pereče vprašanje naše največje bolnišnice kmalu rešeno.

d Saharin naprej in naprej. Policija v Čakovcu je zvedela, da je na poti v Zagreb avtomobil z večjo količino saharina. V vasi Nedežliče, odkoder peljeta cesti proti Mariboru v Zagreb, so policisti ustavili avtomobil in v njem našli večjo količino saharina, last Petra Kropca in Alojzija Zorčiča iz Maribora. Tihotapca sta bila oborožena s pištolo in dvema lovska nožema, pa ju je policija iznenadila, tako da nista mogla misliti niti na obrambo, niti na beg. Oba tihotapca so odvedli v zapore okrajnega sodišča v Čakovcu, kjer bosta ostala, dokler finančna oblast ne izreče kazni. Kropce in Zorčič sta znana tihotapca in sama priznava, da sta bila leta 1934 v Zagrebu kaznovana

zaradi tihotapstva igralnih kart na 100.000 Din globe.

d Vroča južna kri. V vasi Boletičih, okraj Teslić v Bosni, sta brata Babić Mitar in Rajko s sekiro razsekala svoja sosedja Stanka Ralića in Bogdana Markovića. Slednja dva sta bila na slavi nekega svojega prijatelja. Ko sta se vrnila domov, sta v šali začela z nogami in rokami udarjati so hišnih vratih bratov Babić. Naenkrat pridrvita oba brata iz hiše in začneta s sekiro udarjati po svojih sosedih, tako da sta ju dobesedno razsekala. Nato sta se prijavila sodišču. Zagovarjata se, da sta mislila da hočeta sosedja vdreti v hišo.

d Zalostna narodnostna slika. Po podatkih dnevnika »Dan« (Novi Sad, glasilo senatorja Dake Popovića) imajo Jugoslovani v Vojvodini samo en dnevnika, omenjeni »Dan« (v cirilici), Madžari pa imajo čiri dnevnikov, Nemci pa dva. Tednikov imajo Jugoslovani 20, od katerih nekateri niti redno ne izhajajo, Madžari in Nemci jih imajo okrog 60, med njimi več listov, ki izhajajo po večkrat na tede — Vsekakor nič razveseljiv obracun za narodnostno in kulturno sliko Vojvodine.

d Dragovnik uvrste v prvi draginjski razred. Finančno ministrstvo bo ugodno rešilo zahtevo prebivalcev mesta Dubrovnika, ki zahtevajo, da se uvrsti Dubrovnik v prvi draginjski razred. Znano nam je, da se Maribor in tudi še nekateri drugi kraji, ki se odlikujejo po izredni draginji, že nekaj let bore za uvrstitev v prvi draginjski razred.

d Pred graditvijo ceste Ljubljana-Sušak? Na vprašanje »Slovenčevega« dopisnika, kaj to z javnimi deli, ki jih vlada pripravlja na področju gradbenega ministrstva, je minister Kozulj izjavil, da dela z vsemi silami na to, da bi se čimprej začela graditi velika moderna cesta Ljubljana-Sušak. Načrti za graditev te ceste so že gotovi, ni pa še določeno, kakšno gradivo bodo rabili na tej cesti. Če bi bila cesta zgrajena iz makadama, bi stala 50 milj. dinarjev. V primeru pa, če se bo gradila iz cementa ali asfalta, so pa stroški predvidena na 140 milijonov dinarjev. Gradbeni minister je izjavil, da bo s svoje strani storil vse, da bo poiskal potrebe vsote, da se bodo lahko dela pri graditvi te 120 km dolge ceste Ljubljana-Sušak v najkrajšem času pričela.

d Za stavo pojedel 7 miš. V Slavovskem Brodu je prišlo te dni v nekem mlinu do nenavadne stave. Ko so delavci v mlinu »Orljava« nekaj pospravljali, so odkrili v nekem kotu mišje gnezdo. V gnezdu se je kotalilo 7 malih miš. Vse je bilo prepredeno s plesnobo in nekemu delavcu se je ob pogledu na odkrite tako zastudilo, da je bruhal. Ko je drugi delavec to videl, ga je pokaral, češ da je vendar možki in da bi moral tak pogled že nekako prenesti brez kakih

Iz pisarne Kmečke zveze

Te dni smo razposlali vsem krajevnim Kmečkim zvezam okrožnico, v kateri smo opozorili na najvažnejše točke v organizacijskem delu. Prosimo, da vsi odbori krajevnih edinic to okrožnico dobro pregledajo na sejal in poročajo Glavnemu odboru o sklepih, ki so jih z ozirom na njo napravili. Predvsem naj čimprej naročijo poslovne knjige, ki jih je Glavni odbor izdal. S to izdajo smo skušali ustreči vsem edincem, ker bo poslovanje z ozirom na enotnost mnogo lažje in tudi cenejše precej nižja, kot drugod.

V soboto, dne 30. jan. se prične v Ljubljani devetdnevni voditeljski tečaj. Glavni odbor Kmečke zveze je izmed množstvenih prijavljenov iz cele Slovenije izbral 35 dobrih in sposobnih kmečkih fantov, ki bodo na tem tečaju dobili dobro podlago za delo v svojem okraju. Kdor sedaj ni prišel na vrsto, je zaznamovan in bo prišel takoj drugič. Zaenkrat smo se ozirali na to, da pride iz vsakega okraja vsaj en zastopnik. Snov, ki se bo predavala na tem tečaju, je zelo pestra in izbrana tako, da bo tečajnik imel od vsakega predavanja koristi. Vse one, katere je Glavni odbor sprejel v tečaj in katerim smo že poslal obvestila, opozarjamo, da se točno držijo navodil, predvsem pa, da nam takoj javijo, če se tečaja ne bi mogli udeležiti.

Enodnevni tečaj Okrajne Kmečke zveze za okraj Ljubljana-okolica. Že danes opozarjamo vse krajevne Kmečke zveze v ljubljanski okolici, da pridejo v soboto, dne 13. febr., Okrajna Kmečka zveza s sodelovanjem Glavnega odbora enodnevno stenovski tečaj v Rokodelskem domu. Na programu so važna stanovska in organizatorna predavanja in zato prosimo, da se zlasti občorniki tega tečaja udeležijo v čimvečjem številu. Tajništvo bo vsem poslalo pravočasno tozadevno okrožnico z navodilom.

Tudi brežiški okraj se je v zadnjem času razgibal. Po ustanovitvi Krajevne Kmečke zveze v Rajhenburgu in Dobovi, je preteklo nedeljo sklical pripravljalni odbor na pobudo agilnega gosp. župnika Toplaka ustanovni občni zbor Kmečke zveze v Pišecah. Kot v Rajhenburgu je bil tudi ta zbor prava kmečka manifestacija, na katerem so kmetje enodušno izjavili, da vidijo v Kmečki zvezi pravo in uspešno pot, po kateri bodo prišli do svojih pravic. G. načelnik Kmečke zveze Brodar Janec, ki je zastopal Glavni odbor, je vili vsem zborovalcem novega ognja in navdušenja, razlagajoč jim pomen Kmečke zveze in program, katerega namerava izpeljati. Poudarjal je, da se takoj ne bo dalo doseči vidnejših uspehov, ker se dostejni nibež brigal za našega kmeta, da pa se bo z marljivim delom in pomočjo vseh članov dalo doseči toliko, da bo mogel naš kmet zopet z veseljem delati. Kmečka zveza ima nalogo, da razloži in opomni merodajne kroge, da je treba državno gospodarsko politiko voditi tako, da bo kmetu, kot najštevilnejšemu stanu v državi koristno. Da pa bo mogla doseči to, se morajo združiti v njej vsi dobro misleči kmetje in ji pomagati v vsakem oziru, ker osamljena ne more napraviti ničesar.

Ugodna prilika!

Dansko volneno blago, pliš, baržun, šipke in druge vrste manufakture si lahko nabavite takoj s hranilno knjižico članic Zadrudne zveze v Ljubljani pri

Oblačilnici za Slovenijo

Ljubljana, Tyrševa 29 (Hiša Gospodarske zveze)

Državni uradniki nudimo raznovrstno manufakturno v vsiki izbiri tudi na mesečne obroke.

Brezposelni učitelji

Ko se v teh dneh zaključuje na šolah prvo polletje, se moramo spomniti na one, ki bi tudi radi delali na vzgojnem polju naše mladine in imajo zato vse pogoje, samo ne dobe zaposlitve. To so brezposelni učitelji in učiteljice, ki jih je v Sloveniji nad 700. Nekateri od teh čakajo na službo že od leta 1932. Njihov položaj je zares obžalovanja vreden. Največkrat so v težko breme staršem, ki so v denarni stiski in morajo vzdrževati še itak mnogoštevilno družino. Mnogi izmed njih so pripravljeni prijeti za vsako delo, samo da bi ne bili v nadlego domačim, a prav redkim se posreči dobiti kako zaposlitev. In tako jim minevajo meseci in leta

v brezdelju in negotovosti, kar je zanje silno kvarno. Polagoma jim upade pogum, izgube zaupanje in veselje do dela. — Na drugi strani pa manjka na ljudskih šolah v Sloveniji 200 učnih moči; mnogi učitelji poučujejo 100 do 120 otrok, zaprti so razredi, zaprte cele šole. To jasno priča, da razmere niso normalne. Da se te razmere ozdravijo, je nujno potrebno, da se postavi večje proračunsko mesto za učitelje. To bo v korist šole in države. Šola bo lahko v polnem obsegu vršila svoje delo, učitelj pa, ki bo užival podporo države, bo pa najboljši vzgojitelj odločne državljske zavesti med otroci in narodom.

želodčnih posledic. »Meni ni treba dvakrat reči, pa ti miš še pojem, kaj šele, da bi jih niti ostetdati ne mogel« — je dejal. Tedaj ga je »prijel za besedo« tovariš ter mu stavil ponudbo. Jaz ti ne bom samo rekel, še plačal ti bom. Za vsako miš, ki jo pojesh, ti dam kovača.« Prvi delavec je takoj pristal in dogovor je bil sklenjen. Sklicali so skupaj vse delavce in delavke, zraven pa še vse pisarniško osebje. Pred vsemi temi je fant prijel mlado miško za rep, jo zanesel k ustom ter jo mirno spravil v usta. Ni dolgo žvečil in že je storil isto z drugo miško. Tako je pospravil vseh 7 mišk in takoj dobil 70 Din. Ze med tem, ko je »spravljala« prvo miš, je začela brulati neka uradnica, ki se je vidi hotela na lastne oči prepričati, kako bo fant požiral miške.

d Dvajset let je potovala. Subotiški trgovec Tadelburg, ki je pred vojno živel v Vukovarju, je odšel leta 1915 na rusko fronto. Za njim je bila istega leta poslana iz Linca dopisnica, ki ga pa ni dosegla. Sedaj po več kakor 20 letih je dobil Tadelburg v Subotico to dopisnico. Zanimivo je, da je dopisnica čisto lepa in ima samo dva poštna žiga, enega od 17. januarja 1915, drugega pa od 17. decembra 1936.

d Se en želodec iz železa. Pri Sv. Barbari v Halozah imajo močakarja, ki za stavo pohrusta miš, žabo ali muholovce, ki je poln muh, če pa nima takih »špeciialitet« na razpolago, pa se loti tudi steklenega cilindra za petrolejko. Vse te umetnosti pa napravi za četril litra vina. Poleti, kadar je po kmetijskih domovih dovolj muh, si pri gospodinjah preskrbi muholovce, ki so polni muh ter jih spravi kot zalogo za zimске dni, ko razkazuje po gostilnah večzljivost svojega želodca. Pozimi dobiš močakarja v gostilnah pri Sv. Barbari v Slov. Goricah in za četrtil vina prikazuje svoj tek, da se gledalcem obrača želodec. Ako ima pri rokah žabo ali miš, se je loti z očitnim apetitom, če pa miške ali žabe ni dobiti, pa si pomaga iz zadrege z muholovci, ki si jih je nabral v poletju. Potegne ga iz žepa ter ga pogoltno z lepilom in muhami vred. Če pa teh dobrot ni pri rokah, pa za četrtilno vina zmelje z zobmi stekleni cilindri od svetilke in zgrizeno steklo brez vsega pogoltno ter ga zalije z dobljeno četrtilno. Močakar pa je pri vsem tem zdrav in mu te svojevrsne »špeciialitete« ne delajo nobenih preglavic.

d Nove stojnice na ljubljanskem trgu. Ljubljanske gospodinjice so se dolgo prižezvale, da morajo na ljubljanskem trgu kupovati kar pod prostim nebom, medtem ko imajo drugod po večjih mestih pokrite tržnice. Mestno tržno nadzorstvo je pričelo sedaj uvajati na Vodnikovem trgu za prodajalce sadja in zelenjave nov tip stojnic. Stojnice bodo namreč v bodoče pokrite z dobro platneno streho, tako da kupovalkam ne bo treba več stati v primeru dežja ali snega

kar na prostem. Prvo tako stojnico je uvedel g. Čuček, ki prodaja bosanske češplje. Njemu so pa sledili že drugi prodajalci.

d O naši živini in njenem izvozu so razpravljali pretekli teden v sobi trgovskega ministra. Razprave se je udeležilo več ministrov in drugih strokovnjakov. Načelnik kmetijskega ministrstva je predaval o stanju živinoreje in gibanju izvoza živine in mesnih izdelkov. V svojem predavanju je med drugim poudarjal, da je leta 1921 naša država izvozila 421.000 v vrednosti 518 milijonov dinarjev, leta 1925 70.000 koma-

VINA vseh vrst kuite najugodnejše pri
CENTRALNI VINARNI v Ljubljani

dov v vrednosti 123 milijonov dinarjev. Povprečno izvozimo 210.000 prešičev v vrednosti 248 milijonov dinarjev. Mesnih proizvodov pa izvozimo povprečno za 100 milijonov dinarjev. Glede govedoreje je poročevalce izjavil, da imamo v naši državi 3 milijone govčev, perutnine 20 milijonov in ovac 9 milij. komadov. To stanje pa ni povsem točno, ker stanje naše živinoreje stalno narašča. Potem je predaval ravnatelj Urađa za kontrolo izvoza živine Milutin Petrovič o temi omejitve izvoza živine v Srednjo Evropo in problem cen. V svojem predavanju je nagla-

sil, da je na mednarodnem tržišču rušilec cen Amerika. Podal je pregledno stanje živinoreje v posameznih državah in navedel, da je imela Avstrija leta 1931 1.965.000 prašičev, leta 1934 2.800.000, Češkoslovaška leta 1931 2.767.000, leta 1934 3.800.000 prašičev; Nemčija je imela 1930 22 milijonov prešičev.

d Ker mu je razbil okna na hiši. Dva lovca iz Zagreba sta šla v gozd na Prekrižju na lov na lisice. Mesto lisic pa sta našla v jarku klečeče človeško telo. Poklicana je bila policijska komisija, ki je ugotovila, da je bil izvršen zločin. Nesrečnik je bil ustreljen od zadaj v hrbet z revolverjem. V njem so spoznali mladega kmeta iz bližnje okolice, ki je bil znan pretepač in izzivač, ki so se ga vsi bali in zaradi tega vedno izogibali. Policija je prišla zato do prepričanja, da je mladenič ubil nekdo iz osvete in so res kmalu prišli njegovega svaka, ki je svoj zločin takoj tudi priznal. Zagovarjal pa se je s tem, da mu je pokojni večkrat grozil s smrtjo, večkrat mu je že razbil okna na hiši, tako da ni bil nikoli pred njim varen.

d Ker se podjetje ne drži dogovora. Premežkop Stanovski pri Poljčanah je dosegel lansko leto svojevrsten rekord — v štrajkih Gotovo niso v nobenem rudarskem podjetju rudarji tolikokrat stavkali, kakor v Stanovskem. Vzrok vseh štrajkov je bilo neredno izplačevanje mezd, ki je tudi sedaj povzročilo, da so danes rudarji ustavili delo. Podjetje jim je svoječasno bijubilo, da bo izplačalo mezde do 15. januarja. Ostalo pa je samo pri obljubi in rudarji še do danes niso prejeli ničesar. Ni jim nastalo drugega, kakor stavka, s katero skušajo sedaj podjetje prisiliti, da drži svojo obljubo. V Stanovskem delo okrog 100 rudarjev, ki so doma večinoma iz poljičanske okolice.

d Vlom v župnišče. V Hočač je bil izvršen drzen vlom v tamkajše župnišče. Vlomilec se je moral splaziti v župnijsko poslopje ko žlebu, ker so vsa vrata v župnišču bila skrbno zaklenjena. Skrivališče si je lahko takoj našel, ker je župnišče izredno prostrano. Ponoči je vdrl v župnijsko pisarno, kjer je vse razmetal in odprl vse predale. Posrečilo se mu je vdreti tudi v blagaj-

V ameriških tovarnah teče kri

V avtomobilskih tovarnah družbe General Motors, v ameriškem Flindu, v katerih stavka vse delavstvo, ki je zasedlo tovarne, je prišlo te dni do silovitega spopada med policijo in med stavkujočimi. Podjetje ni hotelo pristati na pogajanja, dokler delavci ne zapuste tovarn. Delavci pa so zahtevali, da se pogajanja začne v tovarnah. Ker niso vsa posredovanja pomagala nič, je nastopila policija, ki je hotela izprazniti tovarne. Temu pa so se delavci uprli z vso silo, da je policija morala rabiti orožje. Prišlo je do prave bitke, ki je trajala dobrih 20 minut. Ta oboroženi spopad med stavkujočimi in policijo je vzbudil v vsej zvezni državi Michigan strahovito razburjenje med delavstvom. Guverner michiganske pokrajine Murphy je prišel v Flid, da prevzame vodstvo operacij proti stavkujočim v podjetjih general Motorsa. Policija je dobila povelje naj se odstrani. Stavkujoči delavci so nato prišli v tovarne, kjer je imel Murphy govor, in jih pozival, naj se pokore sklepu vlade, ki ga bo vlada izdala v sporazumu z obema strankama. Po guvernerjevem govoru so delavci zapustili tovarniška poslopja. Med trinajstim ranjenci, sta dve osebi

hudo poškodovani. Izmed obeh je neka žena v brezupnem stanju. Dva redarja so prenesli v bolnišnico. Guverner Murphy je izjavil, da bo za primer novih izgrediv takoj poklical vojaštvo. Trije delavski voditelji so odpotovali v Washington, da prosijo predsednika Roosevelta za takojšnjo posredovanje.

Guverner michiganske pokrajine, je odredil, naj ena četa vojaštva nadomesti krajevno policijo in nadzoruje zadnjo tovarno, ki je še v rokah stavkujočega delavstva. Guvernerjev sklep je odlok ter amatrajo za dogovor na brzojavko iz Toleda v pokrajini Ohio, ki pravi, da je v Flind odpotovalo pet tisoč članov delavske zveze, da podpre svoje stavkujoče tovariše. Vodje delavske zveze John Lewis je brzojavil v Washington: Storiteli bomo vse, da varujemo svoje delavce. Policija je ugotovila, da stavkujoči še niso zapustili vseh tovarn General Motorsa in da se v posameznih poslopih še vedno nahaja precejšnje število delavcev. Dve tovarni sta še vedno zasedeni. Število dosedanjih ranjenecv znaša 24. General Motors javlja, da je še pet tovarn zaprtih. Sedaj stavka 112.000 delavcev.

no, ki jo je popolnoma izpraznil. V blagajni se je nahajala dekanijaka zbirka — okrog 9000 dinarjev gotovine, ki jo je odnesel. Zjutraj okrog 4 je končal svoj vlomilski posel in ni mu bilo težavno odpreti vežnih vrat z notranje strani. Ko je odhajal, so slišali domači v župnišču korake, vendar si nihče ni mogel misliti, da je to vlomilec. Vlom so opazili šele zjutraj, ko je prišel gospod dekan v pisarno. Obveščeni so bili takoj orožniki, ki so začeli s preiskavo.

d Ko so fantje proti vasi šli. Iz Ormoža nam poročajo o žalostnem dogodku, ki se je pripetil v Podgorcih. Fantje, ki so vasovali, so se opili. V pijanosti se je izcimil preprij in pretep, ki se je končal s smrtjo pos. sina Franca Slamarška. V rokah vinjenih fantov so se pojavili noži in Slamaršek je dobil smrtno rano, kateri je kmalu podlegel. Oblasti so odredile preiskavo.

d 600 kg rib so zajeli. Te dni se je vršil v Dravi v Zavrču ribolov, katerega je lastnik veleposestnik Ulm v Zavrču. Uspeh je bil nad vse pričakovanje velik, in sicer so zajeli 600 kg rib raznih vrst, med temi tudi nekaj krasnih plemenitih rib. Lastnik ribolova je izkoristil priliko, ko so se ribe zaradi sreže, ki plava v hudi zimi po Dravi, zatekle v mirno vodo v takomenovani »zaton« pod led.

d Upravno sodišče v Celju je razsodilo, da službodavci hišnega služabništva (služkinj, slug itd.) so zavezani plačevati od njih zaslužkov 1% izredno davščino v banovinski bednostni fond.

d 5 milijonov Din posojila je dovolila Celju Hipotekarna banka. Občina je zaprosila za posojilo zato, da bi prihranila pri obrestni meri. Sedaj plačuje za svoje dolgove 8—9%; pri Hipotekarni meri pa je obrestna mera nižja. Zupan je poročal, da so pogajanja med mestno občino in Hipotekarno banko uspela. Po teh pogajanjih bo dobil posojilo, ki se bo obrestovalo od 1. aprila po 7%. Posojilo mora mestna občina vrniti v 15 letih.

d Lauska rudarska proizvodnja v Jugoslaviji. Rudarska proizvodnja se je lani povečala v naši državi za 25%, vrednost rudarskih proizvodov pa celo za 30% v primeri z letom 1935. Niso se pa v tem razmerju povečali dohodki delavstva ter kažejo mezdle le nekaj procentov izboljšanja v primeri z letom 1935. Lani je začelo obratovati tudi več novih rudnikov, med njimi dva rudnika zlata ter rudniki magnezita, boksita in antimona. Izvozili smo lani za 510 milijonov rudarskih proizvodov.

d Za razširitev pokojninskega zavarovanja. Te dni je bilo v Ljubljani zelo dobro obiskano zborovanje zasebnih nameščencev, na katerem so v največji soglasnosti zahtevali razširjenje pokojninskega zavarovanja na vse nameščence v državi in popolno avtonomijo za posamezne

Perilo prati? Ne, temveč negovati!

Ako si hočete dolgo časa ohraniti perilo tedaj ne zadostuje da ga perete kot „navadno“. Perilo je treba pravilno negovati s Schichtovim Radionom. S tem si boste prihranili tudi mnogo težkega dela.

Radion je popoln proizvod za nego perila. Uporaba je zelo preprosta:

1. Raztopite Radion v mrzli vodi.
2. Ko raztopina zavre, kuhajte najmanj 15 minut.
3. Splakujte perilo najprej v topli potem pa v mrzli vodi. Perilo bo ostalo dolgo časa kot novo in bo vedno snežnobelo.

Schichtov

RADION

POPOLNA NEGA PERILA

pokojninske zavode. Zahtevali so tudi, da se razširi pokojninsko zavarovanje na trgovske pomočnike. Zasebni nameščenci dajejo v teh svojih težnjah najlepši zgled slovenskemu delavstvu, ki se mora z vsemi močmi boriti, da tudi ono doseže zavarovanje za svojo starost, ki mu je bilo obljubljeno.

d Še eno večje vodovodno delo. V decembru so začeli pri Cerkljah na Gorenjskem s prvimi gradbenimi deli za cerkljanski vodovod. Delavci imajo sedaj opravka pri zajetju, ki ga bodo še to pomlad dokončali. Zajet bo

tako imenovani Davorinov (Jenkov) studenec, ki ima obilo dobre in zdrave pitne vode. Izvir, ki ga bodo zajeli, leži kakih 300 m oddaljen od gradu Sangrada, ki ga sedaj zaradi znane tihotapske afere s kokainom pozna vsa Slovenija. Gradbena dela za izvršitev zajetja so preračunana na 105.000 din. Od rezervoarja bo šel vodovod nato proti Cerkljam, Zgornjemu in Spodnjemu Brniku in proti Lahovčam. Od vodovoda se bo odcepil še poseben vod, ki bo oskrboval z vodo Češnjevok, odkoder je le še par kilometrov do Velesovega, ki bo dobilo vodo iz kronjskega vodovoda. Ker bo zajetje studencev izdatno, bo mogoče vodovod razširiti po potrebi tudi še na druge bližnje vasi, ki doslej nimajo vode. Tako bi se v bodočnosti megle oskrbeti z zdravo pitno vodo po posebnem odcepu cerkljanskega vodovoda še Pšata, Poženik, Komenda in celo Vodice. Za sedaj bodo gradili vodovod le do Lahovč in Češnjevka in bo ta vodovodna proga merila nad 12 km. Celotni stroški za ta vodovod so preračunani na 1.908.000 din, pri čemer bo zajetje izvršeno še letos spomladi, nadaljni vodovod pa se bo gradil postopoma in v odsekih v prihodnjih gradbenih dobah.

d Kateri železničarji največ delajo. Te dni so izšli zanimivi podatki, ki kažejo zaposlitev železniškega osebja v posameznih železniških direkcijah in zaslužek železnic za ta ravnateljstva. V Sloveniji je prišlo lani na enega železni-

Kmečka zaščita drugod

Zelo slabo je rešila te vprašanje Romunija. Tu so bili odpisi kmetijskih dolgov dopustni do višine 65 odstotkov. Država je sicer za odpis določila letni izdatek 400 milijonov lejev, ta pa se je porabil le za odpise onih kmetijskih menic, ki so bile pri Narodni banki. Denarni zavodi, ki so morali odpisati kmetijske dolge, pa so smeli v nadomestilo odpisati vloge vlagateljov, in sicer v višini do 70 odstotkov. Posledica tega je bila, da so vloge v denarnih zavodih padle od 37 na 9 milijard lejev.

Na Češkoslovaškem so se zadovoljili s tem, da se dovoli samo odlog plačil kmetiskim

dolžnikom. Drugod pa so segli tudi po bolj odločnih sredstvih in odpisali del kmetijskih dolgov.

Nemčija je to storila le za vzhodne pokrajine (Osthilfe), vendar pa so njen način ni obnesel ter je morala Nemčija izdati nič manj ko 27 izvršilnih naredb.

V Avstriji je veljala zaščita le za kmetovalce v goratih krajih, ker drugi kmetje zaradi visokih cen kmetijskih pridelkov sploh niso bili v stiski.

Na Bolgarskem je pokrila država vse izgube upnikov.

čarja 1076 potnikov, v subotiški direkciji 742, v zagrebški 640, v belgrajski 471, v sarajevski pa celo 430 potnikov. V Sloveniji pride na enega železniškega nameščenca 41.920 Din dohodkov, v belgrajski Jirekciji pa le 29.000 Din, dočim je v ostalih ravnateljstvih še mnogo slabše.

d Ova hajduka so ujeli. Na hajduka Maričevića in Milova Ignjatijevića je naletela nekje na jugu orožniška patrola. Ob tej priliki je nastala med hajduki in orožniki vrota pravcata tika, v kateri je bil hajduk (arbojnik) Maričević ubit. Ignjatijević pa se je hudo ranjen udal.

d Ciganska nadloga. Blizu Virovitice biva večja skupina ciganov, ki se ne morejo pridužiti temu, da ne bi v tujih gozdovih sekali drv. Ne samo to, pokončujejo tudi mlada drevesca. Pred dnevi je gozdni čuvaj zalotil cigana, ki je ravno sekal mlado drevo. Ker opozorilo ni zarleglo, ga je hotel čuvaj s silo odgnati iz gozda. Toda cigan se ni dal kar tako odpraviti, pa je zgrabil za svojo sekirino in z njo skočil nad čuveja. Ta ga je prehitel in sprožil puško. Strel je zadel cigana v prsa, da je obležal mrtev.

d Tatvina drage starinske listine, imenovane »Carsko povelje«, so ukrali neznanzi zlikovci iz zbirke Zgodovinskega društva v Somboru. Zgodovinsko društvo ga je 1702. odkupilo za 600 dukatov. »Carsko povelje« je listina na pergamentu, ki jo je izdal avstro-ogrski cesar Leopold leta 1702, ob priliki vzpostavitve bačke oblasti. To dragoceno listino cenojo na pol milijona dinarjev.

d Poglavarja tolpe so prijeli. Ze 6 let je v okolici Čakovca in po vsem Medjimurju ropala tolpa, ki je niso mogli prijeti in narediti neškodljive. Končno so le zgrabili nekega sumljivca, za katerega so dognali, da je sodeloval s tolpo pri nekem zvernsnem umoru. Po njem pa so dobili sled za vso tolpo. Ko so v nedeljo štirje maskirani roparji vdih v vasi Kneževcu, so ljudje slišali ropot in se zbudili. Toda preden so bili na mestu, so jo roparji že potegnili ven. K sreči pa je padel sneg in so mogli po sledi iti za njimi. Roparji so pobegnili na vaško pokopališče in se skrili v grobnice. Ker so pa kmetje navalili nanje so začeli streljati s puškami. Kmetje pa so poklali orožnike, ki so naračanje enega prijeli in dognali, da je bil kolovalca tolpe. Ostali pa so kmetom in orožnikom zaenkrat ušli.

d Parfum ga je izdal. Novosadska policija je prišla tatu, ki ga je že dolgo iskala. Zanimivo je pa to, da ga je spoznala po parfumu. Mož je bil nekaj let uradnik v nekem zagrebškem trgovskem podjetju, pozneje pa je prišel v Novi Sad. Baval se ni več s poštenimi posli, temveč je postal vlomilec. Vdrl je tam v stano-

Važen sestanek Kmetске zveze

Dne 24. januarja je bil v ljubljanskem Rokodelskem domu važen sestanek Kmetске zveze. Na njem je govoril eden najbolj znanih naših finančnih strokovnjakov dr. Milorad Nedeljkič, glavni ravnatelj Poštne hranilnice in znani veščak v raznih kmetških vprašanjih. Dr. Nedeljkič je najprej opisal stanove v naši državi in od česa žive. Nato je naštel površino njiv, travnikov, pašnikov, gozdov itd. Omenil je, da je 20 odst. kmetških družin, ki nimajo lastnega posestva, temveč se vzdržujejo z delom na tujih posestvih. Uredba o likvidaciji kmetških dolgov je zaščitila okrog 800 tisoč kmetov. Treba urediti organizacijo bodočega kmetškega kredita in dvigniti dohodke kmetškega gospodarstva, da ne bi kmet zopet zapadel v dolgovne itd.

Dr. Nedeljkič je ob zaključku svojega govora izrazil željo, naj bi slovenski kmetje zaupali sedanjemu delu odločujočih moči v državi, ki so prišli na svoja mesta z željo, da pomagajo narodu iz njegove stiske in ki imajo poštene namene. Dalje je izrazil veselje, da je med slovenskimi kmeti, ki imajo že izvedeno svojo organizacijo, in jim čestital, da so vodili slovenski narod tako veliki moške, kakor je bil dr. Krek in ki ima polno naslednikov. Omenil je tudi bojazen slovenskih kmetov, dolžnikov in vlagatelj, da bo ustanovljen s plačili dolžnikov pri Priv. agrar. banki le nekak osrednji fond v Belgradu, iz katerega Slovenci ne bi dobili denarja. Poudaril je, da je njemu in odločujočim prav vseeno, kdo v Sloveniji vrši likvidacijo kmetških dolgov in da so pripravljene tudi prepustiti likvidacijo zadrugam.

Sledila je krajša razprava, v kateri so govorili dr. Voršič, dr. Basaj, Strnad in Strcin. Govorniki so pozdravili v imenu Kmetске zveze idejo agrarne misli v Belgradu, obenem pa so tudi očrtali mnoge žalostne posledice, ki jih je kmetška zaščita pri nas povzročila našemu zadrugištvu in našemu kmetškemu kreditu. Opisali so sedanji obupni položaj slovenskega kmeta, ki sicer ni tako slab kakor položaj srbskega, pač pa se je bati, da bo postal prav tak. Zahtevali so, naj se likvidacija kmetških dolgov pri nas zaupa zadrugištvu in naposled naglašali potrebo slovenskega kmetškega stanu, da se čimprej obnovi likvidnost naših denarnih zavodov in pa naj se obnovi kmetški kredit.

Minister v p. dr. Kulovec je v svojem govoru naglašal, da dr. Nedeljkič ni prišel v Ljubljano predvsem kot ravnatelj Poštne hranilnice, niti ne kot član upravnega odbora Priv. agrar. banke, čeprav imajo slovenski kmetje velik interes ravno pri ravnanju obeh velikih denarnih zavodov, temveč je prišel kot predstavnik kmetškega gibanja v Srbiji, da bo tu govoril o idejah, ki so enake idejam Kmetске zveze. Dr. Nedeljkič pozna razmere naše Kmetске zveze in ve, da si ljudje ne morejo sami pomagati. Naš kmet je že oživil svojo pod prejšnjim režimom razpuščeno Kmetško zvezo in najboljši znak vere kmeta v obnovo je, da je v teku enega leta pristopilo v Kmetško zvezo že nad 25.000 članov, ki so organizirani v 250 do 260 društvih. Javno življenje mora vse prevzeti misel, da je treba kmetu pomoči in ga dvigniti.

vanje predsednika svilarске zadruga in mu odnesel blaga za preko 30.000 Din. Med tem blagom pa je bila tudi stekleničica izredno močnega parfuma. Vlomilec je bil toliko gizdav, da se je naškropil s to dišavo in šel v kavarno. Na nesrečo pa je ta ostri duh opozoril nekega policijskega organa, da ga je prijel.

d Zastrupljenje z alkoholom. Da bo spil 2 litra vina v duško, je stavil mizarški mojster Stjepan Kontak v Zagrebu z nekimi svojimi prijatelji. Šli so v vinotoč in korajžnemu naročili 2 litra vina. Stjepan je vino izpil, takoj za tem pa se je zgrudil na tla. Poklicali so hitro zdravnika, ki pa ni mogel ugotoviti drugega kakor smrt. Nastopilo je zastrupljenje z alkoholom.

d Strašno dejanje pijanega očeta. Pijani Stjepan Mlinarič v Vinarcu pri Bjelovarju je

prišel zvečer domov, ko je žena držala otročička v naročju. Začel je ženi očitati nezvestobo in ji zraven grozil. Zmeden je začel s svojimi nožem mahati okrog sebe. Pri tem pa je zadel malega sinčka v glavo in mu jo razklal. Otročiček je bil seveda na mestu mrtev.

d Hudodelska potrata. Pretresljiva so na eni strani poročila o bedi in siromaštvu, na drugi strani pa zanimivi podatki, koliko potrošijo za lišp žene in dekleta v naši državi. V Zagrebu potrošijo meščanke za puder, dišeče vode, najrazličnejša barvila in druga sama nepotrebna sredstva za lišp okrog 8 milijonov dinarjev na leto. V vsej državi pa se potroši za lišp nad 350 milijonov dinarjev.

d 302 kg zlata smo pridelali v decembru v naših rudnikih. Največ so ga izkopali v Borskem rudniku, ki je last francoske družbe, namreč 249 kg.

d Zopet bodo pričeli kopati svinčeno rudo v Litiji. Pravijo, da potekajo pogajanja med sedanjim lastnikom rudnika Praprotnikom in nekimi tujimi kapitalisti ugodno.

d Velika gradbena delavnost v Zagrebu. Gradbena delavnost se v Zagrebu v zadnjih letih stalno veča ter je bilo izdanih gradbenih dovoljenj leta 1934 148, leta 1935 252, lani pa že 394. Ni pa še gradbena delavnost tako velika kakor v letu 1930, ko je bilo izdanih 1836 gradbenih dovoljenj za nove hiše. Pripomniti pa je treba, da so se takrat zidale večinoma le pritrilne hiše, dočim so se letos zidale pretežno samo velike stanovanjske hiše. Tako so bila lani izdana gradbena dovoljenja za 94 novih 3- do 7-nadstropnih hiš, dočim se je takih hiš gradilo leta 1930 samo 89. Za eno in dvonadstropne hiše je bilo izdanih 199 dovoljenj, za 30 več

V severnih mrazih krajih imajo poseben šport. K niler zahodne morje, se vozijo po ledu s sanamic na jadra, ki dosežejo veliko hitrost.

ko v letu 1930. Za pritične zgradbe pa je bilo izdanih lani samo 42 dovoljenj, dočim je bilo teh izdanih leta 1930 nič manj ko 943. Gradbena delavnost v Zagrebu je torej bila lani razveseljiva.

d Umirajo sami brez usmiljene duše. Na občinski cesti v bližini Sv. Marjete ob Pesnici so našli mrtvega starega moža. Obvestili so marješke orožnike, ki so prišli na mesto ter ugotovili, da nima mrtvec nobenih vidnih poškodb. Bil je star možiček zelo revno oblečen ter očitno berač. Preiskali so ga ter našli pri njem listino, glasečo se na ime Franc Habjančič, rojen leta 1861 v Podlehniku pri Ptuj. Zadel ga je pač smrt, ki je bridka usoda vseh siromakov: umirajo sami, zapuščeni brez usmiljene duše, ki bi jim stisnila svečo v otrple roke ali jim skušala olajšati zadnjo uro.

d Z delo za blagor ljudstva naprej! Cisterne in napajališča bodo v letošnji gradbeni dobi zgradili v več krajih na Dolenjskem. S tem bodo izvršena najvažnejša dela za vodno oskrbo teh krajev, ki jim sicer zdrave vode zelo primanjkuje. Tehnični oddelek banke uprave je že izdelal vse potrebne načrte in proračune. Te dni je gospod ban dr. Marko Natlačen vse te načrte potrdil in odredil, naj tehnični oddelek banke uprave začne takoj z gradbenimi deli, kakor hitro bo to dopuščalo vreme. Potrebne cisterne in napajališča se bodo gradila v vaseh Bojanci in Vrhovci v občini Adlešiči, nadalje v vasi Bistrica v občini Črnomelj in v Dobrnjicah v novomeškem okraju.

d Ko so ga natepli, je zopet govoril in slišal. Po Slovenskih goricah je stalno izredno mnogo brezposelnih. Povečini so to delomrzniki, ki celo z grožnjami zahtevajo od kmeta denarja. V zadnjem času pa so imamo tu posebno čuden primer. Brezposelni mlajši delavec si je izmislil posebno zvijačo, ter se je nenadoma napravil mutastega in gluhega. Beračil je s kar pisumenimi prošnjami, ki jih je nosil polno veliko mapo. Ljudem se je začel smiliti in podpirali so ga z darovi, kjer pa ni dovolj dobil, je poizkušal kar s silo, posebno tam, kjer je naletel na posameznika. V zadnjem času pa so ga nekje bolj strogo prijeli, ker se je zdel sumljiv. Ko so ga še malo natepli, je naenkrat zopet pričel govoriti in je tudi dobro slišal. S tem hinavcem so imeli opraviti že orožniki.

Lov na roparskega napadalca

Dne 5. januarja popoldne se je vračala gostilničarka Julka Resnik iz Litije, kjer je bila po opravkih, v St. Lambertu. Nad Mošenikom se ji je pridružil neznanec, ki se ji je sumljivo vsiljeval za spremljevalca, nudeč, da ji bo nosil zavoj blaga. Resnikova je oboje odklonila, vsiljivec pa ni popustil. Šel je naprej z njo in ko sta prišla v samotni kraj v gozdu, je neznanec naenkrat stopil pred Resnikovo z odprtim nožem ter ji zaklical: denar ali smrt. Resnikova sprva tega ni vzela za res, mislila si je, da se le šali. Ko pa je videla neznančeve grozeče kretnje, je hotela zbežati. Neznanec pa je bil urnejši. Dohitel je bežečo ženo, jo podrl na tla, ji zadal z nožem nevarno rano pri čeljusti ter ji odvzel poleg zavoja blaga tudi ročno torbico, v kateri je imela še okrog 400 din gotovine. Po ropu je neznanec zbežal v gozd. Šele proti večeru so za ta predrzni roparski napad zvedeli zagorski orožniki, ki so takoj pričeli zasledovati nevarnega zločinca. Po opisu sodeč, so orožniki kmalu ugotovili, da se tak možki nahaja v

Sklendrovskem grabnu, kjer polje pot na St. Jurij pod Kumom. Vzle podvojeni pazljivosti naših orožnikov, mu niso mogli do živega, dokler ni prišlo orožnikom na uho, da se je neznanec iz Sklendrovca preselil v samotno vas Jazme pod Kumom k nekemu malemu posestniku, kjer je pomagal pri gospodarstvu. Močna orožniška patrolja se je napatila v Jazme pod Kumom, kjer so pri tistem kmetu tudi takoj dobili neznanca, ki pa je hotel, videč orožnike zbežati v kumske hribe. Orožniki pa so bili urnejši ter so mu beg preprečili in ga takoj zvezali ter odpeljali proti Zagorju. Med potom pa se je neznanec, v katerem so spoznali nevarnega zločinca Dimca iz Ponoč pri Litiji, ki je ravnokar odsedel 6 letno robijsko kazno, vlegel na tla in ni hotel naprej. Morali so najeti voz, n akatorega so naložili roparja ter ga odpeljali v Zagorje, kjer je roparski napad brez oklevanja priznal. Odpravili so ga v zapore litijskega sodišča, ki vodi preiskavo, nekar bo prejel za svoj roparski zločin zaslužen plačilo.

NIVEA-CREME

KAJ POMENI DOBRA KREMA ZA VAŠO KOŽO, TO OPAZITE ŠELE PRAV PRI DOMAČEM DELU. IN KREMA NIVEA JE VENDAR TAKO POCENI!

Jugoslav. P. Beieradorf & Co. d. s. o. j. Maribor

IZ DOMAČE POLITIKE

d Zastopnikom inozemskega časopisja je podal izjavo naš knez namestnik Pavle. V tehtni izjavi čitamo tudi sledeče: »Ne verjamem v vojno. Verjamem, da se da mir ohraniti in da se bo ohranil. Krivo je ubijati narodom misel, da je vojna neizogibna. Mislim, da je najboljšo sredstvo za ohranitev miru ureditev razprtij in zboljšanja razmerja s sosedi. Če bi vsaka država vse storila v tej smeri, kar je v njeni moči, iskreno in odkrito, bi bil uspeh tega sam od sebe: splošni mir. To je bil odslej glavni cilj Jugoslavije. Mi smo ne samo okrepi in ohranili obstoječe zveze z našimi prijatelji, temveč smo celo zboljšali naše razmerje z državami, s katerimi smo v preteklosti imeli nekatere težkoče.

d Prijateljski sporazum z Bolgarijo je podpisal preteklo nedeljo, za Jugoslavijo naš ministrski predsednik dr. Stojadinovič, za Bolgarijo pa ministrski predsednik dr. Georgij Kjoševanov. Člen 1. te, za nas, kakor za ves Balkan nad vse važne pogodbe, se glasi: »Med kraljevino Jugoslavijo in kraljevino Bolgarijo bosta obstajala neporušen mir ter iskreno in trajno prijateljstvo.« Bog daj!

d »Hrvatski radnički savez« je ime delavski organizaciji pod okriljem dr. Mačkovega hrvatskega gibanja, vztrajno izpodjeda vrste socialističnih organizacij. Članstvo iz teh organizacij prestopa k hrvatskemu narodnemu giba-

nju tako, da je ta delavska zveza že danes najmočnejša na Hrvatskem. S tem je zveza začela tudi ostro borbo proti voditeljem socialistov, ki sede v upravah delavskih zbornic in so do zadnjega odklanjali sprejem Mačkove delavske zveze v Delavsko zbornico. Znano je za večino socialističnih voditeljev, da so le samopašna gospoda, ki je delo za delavske koristi razumela tako, da je vlekla visoke plače in nagrade, zraven pa za slepiko delavcev na dolgo in široko govorila o socialnih in drugih vprašanjih.

d Občinske volitve bodo v nedeljo 28. februarja za občine Metlika-okolica in Semič, Golnik in Križe, Hajdina in Motnik ter Zibika in Trebelno.

d Volitve v mestne občine bodo spomladi. Tako je izjavil minister Dragiša Cvetkovič na shodu v Novem Sadu.

d »Nova Pravda« se imenuje nov štirinajstdnevnik, ki je pričel te dni izhajati v Ljubljani. Je glasilo bivših narodnih socialistov.

d Rdečarski pravopis. Marksistom je Bog in njegova postava trn v peti, zato ga pišejo z »bog«. Ker hočejo rdeči, da Bog ni nič, oni pa vse, ne pišejo »mi« (marksisti), temveč »Mi«. Bog je kaznoval že vse večje naduteže kot so naši marksisti. Zato naj bi se tega zavedli in raje pisali »Bog« kot to predpisuje tudi slovenski pravopis na strani 20.

d Ureditev Jugoslavije na stanovski podlagi? V belgrajskih političnih krogih govore, da izdeluje neka skupina v Zagrebu načrt o ureditvi države na stanovskem temelju, za katerega so se izjavili tudi katoliški škofje.

d Narodna skupščina začne z zasедanjem 25. januarja.

NESREČE

d Plameni so šinili iz peči. V mariborski bolnišnici je umrla v cvetu 23 let šivilja Marija Kuralt iz Studencev pri Mariboru. Pokojnica je bila uslužbena v trgovini Temerl na Slomškovem trgu. Pred nekaj dnevi je zjutraj kurila peč v trgovini. Ko je nalagala na ogenj, so šinili plameni iz peči ter ji zažgali obleko. Sicer so na njene obupne krike takoj prihiteli ljudje, ki so ogenj pogasili, vendar je nesrečnica zadobila hude opekline po telesu. Reševalci so jo pripeljali v bolnišnico, kjer se je nekaj dni zvijala v neznošnih bolečinah, končno pa je poškodbam podlegla. Plameni so ji opekli tretjino telesa, kar je že smrtnonevarna poškodba, ki jo malokdo prenese.

d Smrtta nesreča 76-letnega prvžitkarja. V noči od 17. na 18. januarja je zadušil dim Andreja Mušana, 67 let starega prevžitkarja iz Nove vasi pri Begunjah. Pozno zvečer se je vrnil domov precej močno vinjen, odšel v svojo sobo,

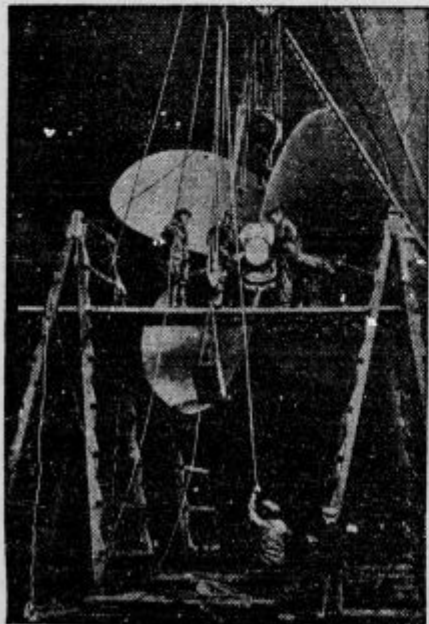
kjer si je zakuril železno peč in nato je legel spat. Okoli peči se je nahajalo dračje in druga drva, katera so se užgala na neznan način. Goreti je začel tudi pod ter vsled tega se je razširil po sobi hud dim, ki je nesrečnika zadušil. Drugi dan je šla žena od pokojnika v klet ter je opazila luknjo v stropu, skozi katero se je kadil dim v klet. Zaslutila je takoj, da se je morala pripetiti nesreča. V družbi z ostalimi člani družine je šla v sobo, kjer je našla Andreja mrtvega.

d Pod brzovlak je prišel. Na znanem velikem borovniškem mostu je prišlo onon noč do nesreče. Ko se je J. Petrič, delavec pri železnici in oče več nepreskrbljenih otrok, vračal od ljubljanskega vlaka po mostu in prispel do čuvajnice, kjer stanuje, je na nepojasnen način prišel pod brzovlak, ki vozi ob 9.20 skozi Borovnico v Ljubljano. Vlak je nesrečnega delavca na mestu ubil in njegovo truplo grozno razmesaril.

d Zrtev ognjenih plinov. V gradu Gallenhofen pri Slovenjgradcu se je pripetila smrtna nesreča na nenavaden način. Radi hudega mraza je zmrznila vodovodna naprava in grajski oskrbnik Lampret jo je skušal otaliti z gorečim ogljem, katerega je v pločevinasti posodi zažgal v nekaterih prostorih. Kuril je z ogljem tudi v stranišču, da bi se otalila splakovalna naprava. Ker je vedel, da se pri tem razvijajo strupeni plini, je prostore, v katerih je kuril z ogljem, zaklenil. Opoldne se je vrnil oskrbnikov 10-letni sin Ivan iz šole. Nenadoma so ga pogrešali, pa dolgo niso vedeli, kje se nahaja. Nihče ni slutil, da je fant našel skrit ključ od stranišča in da so ga tam omamili plini. Šele ko je šel pogledat oče v ta prostor, če se je zamrznjeni vodovod že otalil, je našel svojega sina že nezavestnega. Bila je zaman vsaka pomoč.

d Po nesreči je padel pod voz. Oni petek je peljal težko naložen voz po brezniški cesti iz Prevalj 54-letni Matija Lobej. Po nesreči pa je padel pod voz in si je prebil na desni strani lobanjo. Koko mu je zdrobilo prsni koš in levo roko na več straneh prelomilo. Lobej je bil takoj mrtev.

d Pes je ustrelil lovca. Kmetje iz Ponora pri Otočcu na Hrvaškem so šli nedavno na lov na kune. Eden psov je hitro izvohal sled za kuno

Največjo ladjo sveta »Queen Mary« popravljajo. Slika kaže, kako montirajo na ladjo nov, ogromen vijak, ki s svojim vrtenjem poganja ladjo naprej.

in je svojega lastnika povlekel za seboj do neke stene, v katero se je bila kuna zatekla. Lastnik je imel nabit puško, njegov spremljevalec pa sekuro. Ko so prišli do stene, je lastnik odložil svojo puško in šel a palico dregati v skalnate razpoke. V tem pa je nenadno počila puška in njegov spremljevalec se je s krikom zvalil s skale. Lastnik je naglo skočil k spremljevalcu, ki se je že zvaljal v smrtnih krčih. Ugotovili so, da je puško sprožil pes, ki se je plazil po skali navzgor. Puška je bila prislonjena ob skalo, pes pa se je z nogo uprl na petelina in sprožil. Spremljevalec je stal prav nasproti cevi in ga je zato strel pogodil v trebuh. Strel mu je raztrgal vsa čreva, da je nesrečnik v nekaj trenutkih izdihnil.

d Po ledu v Dravo. Te dni se je sankal na Pristanu v Mariboru ljudskošolski učenec Leopold Valand, pa ga je prehud zalet zanesel po strmem bregu na obrežni led na Dravi in po njem v reko. Fant se je v zadnjem trenutku prijel za led ter obupno kričal na pomoč. Nesrečo je opazil šofer Alojz Uranjek, ki mu je pomolil z ledu veslo ter ga zavlekel na obrežje.

d Za opekline umrl. Huda nesreča se je pripetila na Orlici pri Ribnici na Pohorju. Poldrugo leto stari sinček gospodinje Kranjčeve je ostal za nekaj minut sam brez nadzorstva v kuhinji. Otrok se je motal okrog štedilnika ter prevrnil po sebi lonec z vrelo kavo. Zadobil je tako hude opekline, da je naslednjega dne umrl.

d Zopet rudarska nesreča. Komaj so pokopali tako žalostno umrlega rudarja Forštarnarja, očeta devetih otrok, se je v neposredni bližini istega rudniškega oddelka v Heleni pripetila zopet težka nesreča, ki je zahtevala še eno rudarjevo življenje. Gre za strelnega mojstra Rudolfa Obrezo, starega 49 let, oženjenega, z enim otrokom. Obreza je služil pri rudniku sedaj že polnih 28 let in bi bil kmalu lahko šel uživati pokojnino. Ponesrečenec, ki spada med najbolj izjurne rudarje podjetja, je ponoči s svojim tovarišem razstreljeval rudo v helenskem revirju. Ko je položil dinamit in sprožil vžigalnik, se je hitro spustil po lestvi navzdol, da se, kot običajno spravi na varno, predno strel ne poči. Toda po nesrečnem naključju se je obesil na klin, ki ga je zadržal nekoliko trenutkov, tako da ni mogel več pravočasno iz nevarnega območja in ga je prehitela eksplozija. Eksplozija je bila tako huda, da ga je vrgla z lestve na tla in mu glavo popolnoma odtrgala od telesa. Bil je mrtev na licu mesta. Njegov delovni tovariš, ki se je pravočasno umaknil, se je vrnil nazaj in je bil ves iz sebe, ko je videl pred seboj razmesarjenega Obrezo. Javil je nesrečo takoj rudniškimi oblastem, ki so poslale v rov komisijo in zdravnika, ki pa ni ime nobenega posla več.

d Usoda novoporočenega zakonskega para. V plinu in dimu sta se zadušila v Divušah pri Kostajnici. Fant in deklet sta se komaj ono nedeljo poročila. Ko pa je te dni nastopil ostrejši mraz, pa v hiši ni bilo primerne peči, sta vzela enostavno lonec in vanj natresla oglja. Tega sta potem zažgala in legla spat. S tem pa sta si naredila tudi konec svojemu življenju. Ker se zjutraj nista pojavila, so šli ljudje pogledat v hišo. Našli pa so mlada zakonca mrtva. Vsi poskusi za umetnim dihanjem niso pomagali, ker sta bili trupla že mrzli.

d Ko je sekal led. Pri sekanju ledu na Dravi pri Zavrču je spodsnilo 43-letnemu M. Savcu iz Zavrča. Padel je na ledu tako nesrečno, da si je prebil lobanjo in v par trenutkih izdihnil.

d Pri delu ga je zagrabil tekoči trak. V Kančevi tovarni v Mengšu se je ponesrečil 39-

V mestu Rovereto na Italijanskem imajo zvono, ki so ga vili iz topov 17 držav, ki so se vojskovali v svetovni vojni. Vsak večer udarije stokrat na ta zvono, ki naj bi klicale bojevite narode k pameti. Pa se sdi, da je glas njegov — glas vpiljočega v puščavi...

letni krovec Avgust Prestenjak iz Dravelj. Pri delu ga je zagrabil ickoči trak, ki ga je s tako silo butnil ob strop, da si je Prestenjak zlomil hrbtenico. Prestenjaka je prepeljal v ljubljansko bolnišnico ljubljanski reševalni avto. Poškodba je smrtno nevarna.

NOVI GROBOVI

d V domači gomili se spava sladko... V Domžalah je umrl tovarnar Alojzij Škrabar. — V Gilbertu v Minnesoti v Ameriki je odšel k Gospodu po večno plačilo tamkajšnji župnik magr. Matija Bilban. — V Brezovici pri Zagrebu je zaspal v Gospodu duhovnik zagrebške nadškofije g. Josip Dušič. — V Kostanjevici je zapustila solzno dolino mati tamošnjeje župana Magdalena Likar. — V St. Jerneju na Dolenjskem je umrl posestnik Janez Krhina. V Londonu je odšel v večnost Peter Bark, zadnji carski finančni minister v Rusiji. — V Prečni so dajali v grob posestnika in gostilničarja Leopolda Pečariča. — V St. Ilju v Slov. goricah je zapustila ta svet Ana Sorko, vdova po nadučitelju. — V Domžalah so pokopali sodavičarja Jožeta Kuralta. — V Zagradu pri Celju so dajali v grob finanč. resp. v p. Martina Jelena. — V Konjicah je odšel po večno plačilo tajnik okrajne hranilnice Mihael Kostanjek. — Na Hajdini pri Ptujju je nenadoma umrl trgovec Klaneček Blaž. — V Šmartnem pri Litiji je preminula 79 letna M. Prijatelj, dolgotletna posestnica na Dolah pri Litiji. — Na Vrhniki so pokopali Ivano Zavbi roj. Mav. — V Martinji vasi pri Mokronogu je odšla v večnost Terezija Vrabc. — V Radovljici je na veke zatisnil oči postajenačelnik v p. Jožef Tepina. — V Ljubljani so umrli: sestra ljubljanskega župana Ivanka Adlešič, posestnik Jakob Oblak, profesorjeva vdova Jelka Boršnik, gostilničar Ivan Daks, bivši vrtnar v uršulinskem samostanu Andrej Podlesnik, vlakovodja v p. Ferdinand Švent in služabnica na zavodu za gluhonemo mladino Lojzka Snoj. Daj jim, Gospod, večni mir!

RAZGLED PO SVETU

Bratomorno klanje v Španiji

Pred Madridom so dosegli rdeči pomemben uspeh, zakaj zavzeli so grit Los Angeles, raz katerega je mogoče streljati v središče Madrida. Nacionalisti pa so nato vnovič napadli in Los Angeles po krvavem boju zavzeli.

Na Madridski fronti so bili minule dni posebno hudi boji za tako zvano univerzitetno mesto, kjer so rdeči menda dosegli malenkostne uspehe.

Ofeziva nacionalističnega generala Franca na skrajnem jugu proti Malagi je bila sprva zelo uspešna, saj so se nacionalisti približali Malagi že na 10 km. Po najnovejših poročilih

pa je bila ta ofenziva pri Mirabelli ustavljena, ker je prišlo iz Valencije rdečim na pomoč sovjetsko vojaštvo z najmodernejšim orožjem. Bitka za Malago seveda še danes ni končana.

Pred dnevi je prispel v Pariz španski duhovnik, ki je ubežal ter dopisniku nekega angleškega lista dal podatke o umorjenih škofih in duhovnikih. Povedal je, da so rdeči taragonskega pomožnega škofa Emanuela Borase Ferre na javnem trgu pri živem telesu sezgali. Tako je število mučencev med španskimi škofi naraslo na 11.

nih krajih, kjer čistost ni tako priljubljena, veliko primerov gobavosti, ki so ju natrosili bivši abesinski vojaki odnosno delavci, ki so odslužili svoj rok ali so se iz kateregakoli drugega razloga vrnili v domovino. — Novo elektrarno grade pri Tolminu. Proizvajala bo 30.000 konjskih sil. Stroški so proračunani na 100 milij. dinarjev. — Granata je raztrgala Stefana Perziča in Ivana Sorlija, stara prvi 24, drugi pa 34 let, ko sta v gozdu pobirala staro železje, ki izhaja še iz svetovne vojne, ter sta nepričakovano zadela na granato ter sta jo začela navrtavati, da bi iz nje pobrala smodnik. Naenkrat pa je granata eksplodirala in oba smrtnonevarno razmesarila. Sorli je takoj umrl, še predno so ga pripeljali v bolnišnico, njegov tovariš, ki ima težke rane po vsem telesu in so mu že iztekle oči, se bori s smrtjo. — Voda je naplavila truplo 60 let stare Terezije Peternef v Šent Vidu. Mimooidoč so našli njeno truplo zarito v mlinsko kolo. Za enkrat ni mogoče ugotoviti, kako se je nesreča zgodila. Starka je bila znana daleč naokrog. —

AVSTRIJA

s Prazne sanje. Glasilo avstrijskih narodnih socialistov »Deutsches Volksblatt« prinaša daljši članek o združitvi balkanskih Slovanov, v katerem se zavzema za to, da se združijo vsi Jugoslovani v veliko federacijo. Hkrati pa postavi zahtevo, naj Jugoslovani prepustijo Nemcem južno Štajersko in Maribor, ker »to ne bi bolelo ne Hrvatov, Srbov ali Bolgarov, kakor boli izguba južne Koroške samo mali narod Slovencev«. Za to pa bodo Nemci varovali Jugoslovane na severozahodu. Članek zaključuje: »Narodna dolžnost naša je, da imamo nemško ozemlje okoli Maribora v mislih in da vedno na to

ITALIJA

s Bojev še ni konec. Po zadnjih poročilih italijanskega tiska je videti, da je položaj v Abesiniji precej nemirnejši, kakor pa bi se dalo sklepati po uradnih vesteh. Osvajanje in pomirjenje pokrajin na jugozahodu in zahodu Abesinije še ni končano, ker so italijanski oddelki naleteli tu na močne abesinske tolpe, ki so dobro oborožene in zelo organizirane. Vrh tega je po vsej pokrajini Sidom izbruhnila vstaja. Podkralj Graziani je zaradi tega prenesel svoj generalni štab iz Addis Abebe v Sidamo in osebno vodi operacije proti vstašem. Vrhovno poveljstvo pa ima maršal Badoglio. Do glavnega boja bo prišlo na vzhodnem bregu jezera Margarita. Upornike vodi ras Desta ter dedžas

Gabre Mariam. Ras Desta ima kakih 10.000 vajakov. Ni dvoma, da bo italijanska vojska obračunala tudi s temi oddelki, vendar kakor kaže, šele po daljših bojih.

s To in ono. Zdravstvene oblasti so v zadnjih mesecih ugotovile že tri primere gobavosti. Ta strašna bolezen se je pojavila v Vipavi, v Komnu in v Barkovljah. Gre za tri slovenske vojake, ki so se vrnili iz Abesinije in so bolezen prinesli s seboj. Oblasti so ukazale, da je treba vse hiše, kjer so bolniki stanovali, s pohoštvo vred zažgati. To se je tudi zgodilo. Ostali prebivalci so bili prepeljeni v taborišča za gobave v notranjost Italije, kjer jih sedaj zdravniki pregledujejo. Italijanski listi sami povdarjajo, da bo tej bolezni treba posvetiti veliko pozornost, ker je posebno v notranji Italiji, predvsem v juž-

RAZNO

W. Houff — I. O.:

Pravljice

Pa je začutil, kako vleče in poka v vseh njegovih udih, kako se dviga glava iz ramen. Postrani pogleda na svoj nos in vidi, kako se vedno bolj manjša, hrbet in prsi pa se mu ravna in noge daljšajo.

Gos je strme gledala vse to. »Ha, kako si velik, kako si lep,« je vzklikala. »Hvala Bogu, niti sledu ni več na tebi od tega, kar si bil prej!« Silno se je Jakob vzradostil, sklenil je roke in molil. A v veselju ni pozabil, kako hvaležen mora biti gosi Mimi; sicer ga je srce gnalo, da bi šel k svojim staršem, toda iz hvaležnosti se je premagal in dejal: »Komu drugemu kakor tebi se imam zahvaliti, da sem zopet sam sebi darovan? Brez tebe bi ne bil nikoli našel tega zelišča, moral bi bil za vedno ostati v oni postavi in bi bil moral celo umreti pod rabljevo sekiro. Prav, hočem ti dobroto povrniti. Ponesem te k tvojemu očetu, on, ki je tako izkušen v vsakem čaru, te bo z lahkoto odčaral.« Gos je pretakala solze veselja in sprejela njegovo ponudbo. Jakob je prišel srečno, ne da bi ga spoznali, z gosjo iz palače in krenil na pot proti morskimi obali, domovini dve Mimi.

Kaj naj vam še pripovedujem, kako sta potovanje srečno dovršila, kako je Vremenar svojo hčerko odčaral in Jakoba bogato obdaril. Vrnil se je v svojo domovino in starši so v lepem mladem možu z veseljem spoznali svojega izgubljenega sina; iz daril pa, ki jih je od Vremenarja prinesel, si je kupil prodajalno in postal bogat in srečen.

Le toliko hočem še povedati, da je po njegovem odhodu iz vojvodove palače nastal velik nemir; kajti

ko je drugi dan hotel vojvoda izpolniti svojo prisego, da bi pritlikavcu, če ne bi našel zelišč, dal odbiti glavo, ga ni bilo nikjer najti; knez pa je trdil, da mu je vojvoda dal priilko, skrivaj pobegniti, da ne bi izgubil svojega najboljšega kuharja, in mu je očital, da je besedo snedel. Zaradi tega je nastala velika vojska med obema knezoma, ki je v zgodovini dobro znana pod imenom »zeliščna vojska«; marsikaka bitka se je bila, nazadnje pa so vendar sklenili mir, ki ga pri nas imenujejo »pastetni mir«, ker je za spravno slovesnost pripravil knezov kuhar sucereno, kraljico pastet, ki je šla gospodu vojvodi izvrstno v slast.

Tako vodijo često prav majhni vzroki do velikih reči — in to, o gospod, je zgodba o pritlikavcu Nosanu.

Tako je pripovedoval suženj iz Frankistana; ko je končal, je dal šejk Ali Banu postreči njemu in drugim sužnjem s sadjem, da bi se osvežili, in medtem ko so jedli, se je razgovarjal s svojimi prijatelji. Mladenič pa, ki jih je bil starec pripeljal v dvorano, so zelo hvalili šejka, njegovo hišo in vse njegove naprave. »Resnično,« je dejal mladi pisar, »ni prijetnejšega kratkočasia kakor povesti poslušati. Jaz bi lahko cele dneve tako sedel, z nogami navzkriž, z eno roko oprt na blazino in podpirajoč si z njo čelo in če bi bilo mogoče, z veliko šejkovo vodno pipo v rokah in bi poslušal povesti — tako približno si predstavljam življenje v Mohamedovih vrtovih.«

»Dokler ste mladi in za delo sposobni,« odvrne starec, »si ne morete resno želeti take lenobe. Pri-trjujem vam pa, da je nekaj posebno milkavnega v tem, če človek sliši drugega pripovedovati. Čeprav sem že star — šestinsedemdeset let imam zdaj za

Krona angleških vladarjev. Kmalu bodo kronali novega angleškega kralja Edwarda. Krona, ki mu jo bodo posadili na glavo, je ena najdragocenejših in najlepših kraljevskih kron na svetu. Lani so jo ob priliki 25 letnega jubileja kralja Jurija prenovili. Kanada in Avstralija sta poslali najčistejše zlato, Indija je podarila dragocene smaragde in krvavordeče rubine, Afrika je prispevala kristalno-čiste diamante. Na kroni se nahaja nič manj ko 1500 diamantov, 7 velikih rubinov, 11 smaragdov in 100 biserov. Krona tehta več kilogramov in je neprecenljive vrednosti, krasi pa tudi vladarja, ki nosi med posvetniki največ odgovornosti na svetu.

Cougar ali goraki lev, živeč v Ameriki, kadar rjove, ima človeku podobno glas, kadar je v strahu.

Sovjeti obnavljajo kozaško slavo. V zadnjem času delajo sovjeti na obnovi stare kozaške slave. Dosekim kozakom so dovolili nositi hlače z rdečim robom in starinsko sabljo. Mladina se uči

mislimo, kako omogočimo tem nemškim bratom v tujini povratek v avstrijsko domovino. — Od kapi zadet je umrl borljanski župnik Jožef Kukačka. — Na Trati pri Glinjah je odšel v večnost Lovro Zablačan. — Ob cesti preko Velikega Kleka namerava Grobag (Grossglockner A. G.) zgraditi nad ledenikom promenadno cesto in žično vzpenjačo najmoderneje vrste. — Za okrajnega šolskega nadzornika Celovec-dežela je imenovan strok. učitelj Hans Skorianz. — Po poročilu »Freie Stimmen« so v Ljubljani vsled pomnjanja nemških učencev ukinili zadnji nemški razred. — Odrejena je preuredba pouka na učiteljskih. Pouk bo trajal 6 let, — tisti, ki ga dovrše, se bodo lahko vpisali na filozofsko fakulteto. — V hotelu Lassnig v St. Rupertu pri Celovcu je začelo goreti in je ogenj napravil škode za 2000 S. — Nedeljskega okrajnega obrtnega dneva v Celovcu se je udeležilo nad 400 obrtnikov. Dež. vodja obrtnikov dež. svet. Schusehnigg je pozval izvenstoječe obrtnike, naj se pridružijo, sicer so izdajalci svojih stanovskih koristi.

AMERIKA

»Razao. V Moon Run, Pa., je umrl John Troha, star 61 let in rojen v Podlipi pri Vrhniku. — Te dni je preminul v Girardu, O. Frank Fabec, star 46 let in rojen na Ratečevem brdu na Notranjskem. — V Chicagu je odšel v večnost Anton Pintar, star 46 let, doma iz Selca nad Skofjo Loko. Dalje je umrl Frank Bahovec, star 75 let, star čikaški naseljensec, doma iz Zagradca pri Grosupljah pod Ljubljano. — V Rentonu, Pa., je zapustila solzno dolino Terezija Kosmač, stara 61 let, doma iz Zetin pri Poljanah nad Skofjo Loko. — V Oglesby, Ill., je izdihnil Joe Barbič, star 42 let, doma iz Gazi pri Cerkljah ob Krki. — V Calumetu, Mich., so dajali v grob Margareto Gešel, staro 65 let,

rojeno v Crnomlju. — V Ely, Minn., je preminula Angeia Zupančič, stara 56 let. V istem mestu je umrla tudi Josipina Bolka, stara 46 let. — V Rentonu, New Mexico, je umrl Jos. Novak, star 41 let, po domače Merjetačnik, doma iz Knežaka na Notranjskem. — V West Allisu, Wis., je bil od nekega avtomobila ubit rojak Tone Recelj, star 57 let, doma iz Škocjan v Dolenjskem. — V Girardu, O., je dne 3. januarja po večletni bolezni odšel na drugi svet Anton Bajer, najstarejši Slovenec v tej naselbini. Rojen je bil 17. oktobra 1856 v Sostrem pri Sv. Lenartu pod Ljubljano, po domače Potokarjev. — Ravnotam je preminul 49-letni Matej Rabsel iz Dobrave pri Škocjanu na Dolenjskem. — V Johnstownu Pa je odšel v večnost Jer. Šemrl iz Vipavske doline. — V Thomas W. Va so pokopali 46 letnega Jožefa Borštnika iz Zujevega pri Cerknici. — V Venetia Pa je zapustila solzno dolino 64 letna Marija Tomšič roj. Malešič iz Vimče. — V Burley Idaho je zaspala v Gospodu 62 letna Marija Korščnik iz Podkraja. — V Barbertonu O. je umrla Albina Trenta roj. Vatov iz Kosane. — V Willoku je preminul 49 letni John Kopleh iz Novega mesta. — V Tomahawk Wis je umrl 72 letni Josip Stefanec iz Crnomlja. — V Somersetu Colo je preminul 71 letni Anton Majnik iz Zirov. — V St. Josef Valley

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

»Dopremlja denar v tujostavje«
»najhitreje in po najboljšem dnevnom kursu.«

Veči vse bančne poste »skupulantne«.

Polni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila za naše čekovne računa. BELGIJA No 2064-66 Bruxelles. FRANCIA No 1217-84 Paris. HOLANDIJA No 1485-66 Den. Dienst. LUXEMBURG No 1067 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naša ček. nakaznice

Wach je odšel v večnost 68 letni Karl Uderman; njegov oče je bil iz Kranjske gore. — V Calumetu Mich je zatnil John Grahek iz Doblj pri Crnomlju. — V Biwabiku je imenovan za policijskega načelnika naš rojak Matej Tomec. — V Clevelandu so umrli: 76 letni Jožef Kwanjc iz Cerknice, 47 letni Štefan Vikovič iz Turnišča v Slov. Krajinu, 52 letni Martin Potisek od Sv. Lovrenca. — V Kraynu so našli v gozdu dolgo pogrešanega rojaka Nika Cerneta. — V Gilbertu Minn je umrla 93 letna Marija Gorše. — V Jolietu Ill. je preminul Matija Golobič iz Vinje vrha v Beli Krajini. — V Elyju Minn so izvolili za župana rojaka Jakoba Pešla; njegov oče je bil doma iz Jerneje vasi pri Crnomlju. — V Sheboyganu sta zapustila solzno dolino 65 letni Slovenec Frank Turrek in 56 letni Hrvat Anton Piskur.

DROBNE NOVICE

Marmelado iz grozđa so začeli pretkele jesen delati na Bolgarskem.

102 milijardi rubljev (okrog 2550 milijard Din) znaša novi rusko-sovjetski državni proračun.

V Nemčiji lahko zamenjajo vero brez dovoljenja staršev že 14 letni otroci.

Okrog 80 stopinj pod ničlo kaže toplotmer v srednji Turčiji. Divjajo tudi sliviti snežni viharji.

Novi občinski volilni red v Bolgariji predvideva žensko volilno pravico, vendar samo za matere.

Okrog 1000 ljudi je umrlo radi mraza v Transjordaniji, onstran Jordana v Palestini.

Skoraj 1 milijardo lir zaslužka so lani italijanski delavel iz Abesinije poslali v domovino.

80.000 Francozov je ušlo med svetovno vojno v Spanijo.

seboj — čeprav sem že veliko ališal v življenju, vendar še vedno rad prisedem in poslušam pripovedovalca, ki sedi ob oglu ceste in pripoveduje povesti velikemu krogu poslušalcev okoli sebe. Zamislimo se v dogodka, ki se pripovedujejo, živimo s tistimi ljudmi, s tistimi čudovitimi duhovi, viličm in podobnimi bitji, ki jih ne srečujemo vsak dan, in kadar smo po tem sami, imamo dovolj snovi, da si vse to zopet obnavljamo kakor popotnik, ki se je dobro oskrbel za potovanje skozi puščavo. <

»Nikoli nisem prav razmišljal o tem,« se oglasi drugi izmed mladih ljudi, »kaj prav za prav dela take povesti mikavne. A tudi meni se godi kakor vam. Ze otroka so me, če sem bil nepotrpežljiv, pomirili s kako povestjo. Sprva mi ni bilo do vsebine, zadosti je bilo, da se je le pripovedovalo, da se je kaj zgodilo; kolikokrat sem, ne da bi se utrudil, poslušal basni, ki so si jih izmislili modri možje in so vanje položili zrno svoje modrosti, o listci in neumnem krokarju, o listci in volku, celo kopico zgodb o levu in drugih živalih. Ko sem bil starejši in prišel bolj med ljudi, mi niso več zadostovale one kratke zgodbe; morale so že biti daljše in pripovedovati o ljudeh in njihovih čudovitih doživljajih. <

»Res, prav dobro se še spominjam tega časa,« mu seže v besedo eden njegovih prijateljev. »Vprav ti si bil, ki si vzbudil v nas hrepenenje po vsakovrstnih povestih. Neki vaš suženj je znal toliko pripovedovati, kolikor govoril gonjač kamel od Meke do Medine; kadar je svoje delo dokončal, je moral sestri k nam na trato pred hišo, pa smo ga prosili, dokler ni začel pripovedovati, in potem je šlo nepretrgoma naprej, dokler se ni znočilo. <

»In ali se nam ni tedaj odprl,« je dejal pisar,

»nov, popolnoma neznan svet, dežela genijev (duhov) in vil, posejana z najčudovitejšimi rastlinami, z bogatimi palačami iz smaragdov in rubinov, obljudena s sužnji velikani, ki so se prikazali, če je kdo zavrtel čudoviti prstan, ali podrgnil čudovito svetilko ali izgovoril Salomonovo besedo, in prinesli v zlatih posodah imenitne jedi. Nehote smo v duhu poleteli v ono deželo, se udeleževali čudovitih Sinbadovih voženj, šli zvečer se sprehajati s Harunom Al Rašidom, modrim vladarjem vernih, poznali smo Giasfarja, njegovega vezirja, tako dobro kot sami sebe, skratka, živeli smo v tistih povestih, kakor živimo ponoči v sanjah, in ni bilo za nas lepšega časa, kakor je bil večer, ko smo se zbrali na trati in nam je stari suženj pripovedoval. Pa povej nam, stari, kaj je prav za prav vrok, da smo takrat tako radi poslušali povesti, da nam je to še sedaj najprijetnejša zabava? <

Gibanje, ki je nastalo v dvorani, in poziv nadzornika sužnje, da naj bodo poslušalci pozorni, je starcu prestrigel odgovor. Mladi ljudje niso vedeli, ali naj bi se veselili, da bodo lahko ališali novo zgodbo, ali naj bi bili nejevoljni, ker je bil pretrgan njihov zanimiv razgovor s starcem; a že se je dvignil drugi suženj in začel:

Abner, Jud, ki ni ničesar videl.

Gospod, jaz sem iz Mogadorja, ob obali velikega morja, in ko je vladal premožno cesar Mulej Ismael nad Fesom in Marokom, se je dogodila zgodba, ki je morda ne boš nerad ališal. Je to zgodba o Abnerju, Judu, ki ni ničesar videl.

Judje, kakor več, bivajo povsod in so povsod judje: brihtni, obdarjeni s sokoljimi očmi za naj-

ravnati s kosačkim orožjem ter se uredi v kosačski jahalni umetnosti. Letos se nameravajo napraviti velik kosački pohod, ki naj pomeni manifestacijo za obnovo kosačstva. Tako nameravajo sovjeti svojo vojsko ojačiti z izurjeno konjačko kosačkov.

Avtomatična zibelka. Kdor ima kakšnega otročka doma, ki veka in kriči podnevi in ponoči in krajša prepotrebni spanec, naj si omisli takole zibelko, kakršno so izumili v — Ameriki. Ob zibelki je mikrofon, ki sprejema otrokovo kričanje in sproži pri tem mehanizem, da se zibelka zaziblje. Zibelka se guga toliko časa, dokler otrok ne preneha s svojimi vkanjenjem. Ta izum bo zares velika olajšava za matere, ki so preveč razvzdile svoje otroke.

Psi in kino. Lahko rečem, ne da bi bogve kako pretiraval, da »zraate« pri nas skoro vsak dan pri novem kinu. Vendar pa ne gremo s časom tako naprej, kakor bi se to spodobilo. Zato bi se tudi vi precej začudili, če bi šli v Londonu v kino, kjer bi po prostoriš za gledalce zagledali kar celo

„Domoljuba“ v vsako hišo!

Deset najboljših župnij Vam danes javljamo:

Šmihel pri Novem mestu	9540 točk
Cerknica	8520 točk
Škocjan pri Mokronogu	7630 točk
Bloke	7440 točk
Cerklje pri Kranju	7440 točk
Sodražica	6900 točk
Stari trg pri Raketu	6240 točk
Horjul	5000 točk
Begunje pri Cerknici	4080 točk
Sv. Križ pri Kostanjevici	3420 točk

Prosimo vse tekmovalce, da zadnji teden meseca še dobro izrabijo za agitacijo. Vsakemu novemu naročniku takoj pošljemo vse letošnje številke »Domoljuba«.

Tekmovanje bomo zaključili v sredo, dne 3. februarja. Priglasite in naročnino, ki jo boste ta dan oddali na pošto, bomo še vpoštevali.

Nekateri tekmovalci še niso poslali celotne naročnine za vse prijavljene naročnike. Pobožitelj Pravočasno plačana naročnina je prvi pogoj za udeležbo pri nagradah!

Dalje prosimo vse one tekmovalce, ki so nabirali naročnike izven meja svoje župnije, da nam sporoče, kje in koliko so jih dobili, ako tega še niso storili. Bojimo se, da bi zaradi nejasnih priglasov lahko nastala kaka zmeda v škode tekmujočih.

Na delo za dober tisk!

Škocjancem, ki so klicali na korajžo

Hudimana, to so zadnjič Škocjanci razdrnili svoje sosede! Kakor bi bili v srienovo gnezdo poročali. Nekateri so poziv na korajžo kar malo preveč zares vzeli in urednik se je že bal, da bo treba poslati prave sanitejce na »bojišče«. Nekaj dobrega je pa le naredila »baharija« Škocjancev! Razgibali so svoje sosede tako, da gre zdaj njim samim za nohte. Pa še nekaj je zadaj! Morda se bo uresničil tudi tu stari pregovor, ki pravi: kjer se mesarita dva, tretji klobase dela. Le preberite v Dolenji, kako medvedi na Blokah tulijo. To so vam nevarne zverine. Niti meni, firbčnemu uredniku, nočejo izdati, koliko kanonov imajo še pripravljenih za zadnji, odločilni napad.

Urednik igra pri tej »vojski« pravzaprav grdo vlogo. On samo hujska ene na druge, kakor so v ta pravi vojski delali vojni dobičkarji. Kaj niste opazili, da naši Gorenjci pri vsem nekam sumljivo molčijo? Kaj pa, če je urednik tu naredil kako intrigo? Kaj če bo vojska Gorenjcev žele zadnji dokazati, koliko premore? Gorenjci so tihi, niti jim preveč ne zaupaite vi, Dolenji, da vas danes teden s svojimi zmagami ne presenetijo.

Povem vam lahko, da imamo za zadnje dni pripravljena velika presenečenja.

Poslušajmo sedaj, kako sosede odgovarjajo Škocjancem:

Šmarjeta. Dopisniku iz Škocjana, ki v zadnjem »Domoljubu« kliče sosedne fane na korajžo, sporočamo, da »Domoljubov« pismo pravi, da je v novomeški dekaniji župnija Šmarjeta na drugem mestu, ker ima 80 točk (6,43%). Prebivalcev ima naša fara ca. 2300 ljudi. Škocjan je imel pa pri ca. 3400 prebivalcih, le 70 točk (t. j. 4,34%). Razlika med Šmarjeto in Škocjanom je torej za l. 1936 2,09%! Zakaj nas izzivate? Vi ste v leskovski dekaniji, mi pa v novomeški! Dobro, da pripoznate, da je križ s tem, da ne morete vse naročnine plačati tako hitro. Hm, ali je pri nas in sosednjih farah kaj boljše? Naročnikov je kaj lahko nabrali! Naši naročniki se prostovoljno oglašajo in vsi garantirajo, da bodo naročnino plačali in kljub »križem« je letos naročnikov letos že precej več kot lani. Na korajžo pa ne bomo klicali, ker imamo »slabo obutev«. Šmarješki farani in občani so bili,

so in brez dvoma že bodo zavedni »Domoljubovci«, naj so se že nešteto krat izkazali, da niso stama, ki hitro zgori.

St. Jernej. He, Škocjanci, ali veste, da je lani na hvala cena mala? Nikar ne mislite, da pri nas za »Domoljubac« nismo nič naredili! O, smo, pa še veliko. Samo toliko brihtni smo, da tega ne obošamo na veliki zvon, kajti nagrade bo delila Ljubljana, ne pa Škocjan, zato pošljamo mi naslove v Ljubljano in zraven še prosimo, naj o nas molče tudi v Ljubljani toliko časa, dokler ne bo bila odločena ura. Takrat bomo pa videli. Sicer pa brez zamere, Škocjanci, saj se kregamo za dobro stvar, ki je nam in vam v veliko korist.

Kostanjevica. Pripravo za večno življenje je pričelo v naši fari protoklo leto 56 mladih življenj, 30 dečkov in 26 deklic. Po plačilo pa jih je šlo 26. Najstarejši med njimi je bil pok. Brdik Franc iz Ržiš v 86. letu. V naših lepih Dol. Benetkah pri romarski cerkvi Matere božje dobrega sveta se je poslovil od tega sveta tudi pok. Šentpetrski župnik Janko Petrič. 13 parov je sklenilo skupno prenašati sladkosti in težave tega sveta. Sv. obhajil je bilo v letu 1936 18.300. Nekoliko smo popustili, zato bomo letos nadomestili. — V ostalem pa smo Kostanjevčani mirni in dostojni ljudje, kot se za prave meščane spodobi. Da pa nas ne boste smatrali za zaspance, ki mirno uživajo dobrine tega sveta in ne hrepene po višjih, duhovnih dobrinah, zato povzdignemo danes svoj glas in povemo, posebno vam, bahati Škocjanci, da je Bog

Samo par dni še

imamo do 31. januarja!

Kako je s plačilom naročnine za leto 1937? Ne zamudite tega roka, da se ne boste kesali v slučaju požarne nesreče! Gre za podporo Din 1000, ki je ne kaže za reči! Preberite pravilnik!

vrste psov, ki mirno — kakor je čisto prav in strodnost — spremljajo dogodke na plaču. Doguali so celo, da kažejo za nekatere vrste filmov še posebno zanimanje. Poseben odkar je kino zvočen, so psi kaj hvaležni gledalci in poslušalci; pri nemem filmu so se na — kakor je vse kazalo — bolj neprijetno počutili, ker so venomer lajali in bevskali. Če noče zdaj Anglež pustiti ubogega psčka samega doma, ga kar meni nič tebi nič popelje s seboj v kino. Oprostite, če plača celo ali polovično karto, tega pa res ne vem.

Neki bankir na zapadu je v svojem krajevnem listu ponujal kmetom denar na posodo s sledečim čudnim oglasom: »Posojemo denar kmetom za pitanje živine.«

Odkar je bil leta 1927 pod reko Hudson v New Yorku otvoren Holland predor, je do danes ta predor prevozilo že 85 milijonov avtov.

Neki kemik na Dunaju je izumil sestavino tekočega mesa z enakimi rednimi snovmi. Take vrste meso bo kmalu v Avstriji na prodaj.

manjši dobiček, prebrisani, čim slabše se z njimi ravna, zavedajoči se svoje prebrisanosti in tudi kaj ponosni nanjo. Da pa včasih Jud zaradi svoje brihtnosti škodo trpi, je dokazal Abner, ko je šel nekega večera skozi vrata v Maroku na sprehod.

Koraka svojo pot s šiljasto kapo na glavi, zavil v skromen, ne preveč snažen plašč, vzame od časa do časa skrivaj ščepec iz zlate tobačnice, ki je ne stavi rad na ogled, si gladi brado in kljub temu, da obrača vespovsod naokoli oči, ki jim večni strah in skrb in poželenje, da bi zagledale kaj, s čimer bi se dalo okoristiti, ne da niti trenutka miru, se zrcali na njegovem gibljivem obrazu zadovoljnost; najbrž je imel danes srečo v kupčiji; in tako je tudi v resnici. On je zdravnik, trgovec, vse, kar denar donaša; danes je prodal sužnja s skrivno napako, poceni kupil kamelji tovar gumija in bogatemu, bolnemu možu pripravil zadnjo pijačo, pa ne pred njegovim ozdravljenjem, ampak pred smrtjo.

Pravkar je bil na svojem sprehodu stopil iz majhnega palmovega gaja, ko zasliši za seboj glasno vpitje ljudi, ki so se mu v teku bližali; bilo je krdelo cesarskih hlevarjev z nadkonjarjem na čelu, ki so vespovsod naokoli nemirno obračali oči kot ljudje, ki kaj izgubljenega z vso gorečnostjo iščejo.

»Filister,« zavpije nad njim sopihajoč nadkonjar, »ali nisi videl mimo dirjati cesarskega konja s sedlom in brzdo?«

Abner odgovori: »Najboljšega dirjalca na svetu; lično, majhno je njegovo kopito, njegove podkve so iz štirinajstotnega srebra, njegova dlaka se sveti zlato kakor veliki sobotni svečnik v žoli, petnajst pesti je visok, njegov rep je tri in pol črevlja dolg in stranice njegove brzde so iz trindvajsetkaratnega zlata.«

»On je!« zavpije nadkonjar. »On je!« zavpije zbor hlevarjev. »To je Emir,« vzkligne star jahač, »desetkrat sem že rekel princu Abdallehu, naj jezdi Emirja s lahko vzdo, poznam Emirja, naprej sem mu povedal, da ga bo vrgel s sebe, in tudi če moram bolečine, ki jih čuti njegov hrbet, plačati s svojo glavo, naprej sem mu povedal. — Toda brž, v kateri smeri je tekel?«

»Saj nisem videl nobenega konja,« odvrne Abner smehljaje, »kako naj povem, kam je tekel cesarjev konj?«

Strmeč spričo tega protislovja hočejo gospodje cesarskega hleva vprav zopet siliti v Abnerja, ko stopi vmes drug dogodek.

Po čudnem naključju, kakor jih je toliko na svetu, je bil vprav ob tem času ušel tudi cesaričin pes ljubljene. Krdelo črnih sužnjev pridirja in že oddaleč vplje: »Ali niste videli cesaričinega psa ljubljence?«

»Ni pes, ki ga iščete, gospodje moji,« pravi Abner, »psica je.«

»Seveda,« vzklil: ne prvi evnuh ves razveseljen, »Alima, kje si?«

»Majhen prepelčar,« nadaljuje Abner, »ki je imel pred kratkim mlade, z dolgimi visečimi ušesi, nakodranim repom, šepa na sprednji desni nogi.«

»Ona je, prav tako, kakor je v resnici!« vzkligne zbor črnecev. »Alina je; cesarico so prijeli krči, ko jo je pogrešila, Alina, kje si? Kaj bo z nami, če se brez tebe vrnemo v harem? Povej hitro, kam si jo videl teči?«

»Saj nisem videl nobenega psa, ko niti ne vem, da ima moja cesarica, ki jo Bog ohrani, psa prepelčarja.«

PO DOMOVINI

Iz raznih krajev

Moravce. »Zvonovi žalostno poje — Vi jemljete od nas slovo — odhajate v Ljubljano belo — arce Vam tja je hropelo. — A nam pa duša krvavi. ... S temi besedami smo se pretečeno nedeljo poslovili od našega priljubljenega dekana Janka Cegnarja v dvorani Ljudskega doma. Odhodnica, ki jo je priredilo prosvotno društvo, se je vršila ob številni udeležbi moravškega ljudstva, ki je odhajajočega g. dekana tako iskreno ljubilo in spoštovalo. Kako tesno je bila na vzornega duhovnika navezana zlasti naša moška mladina, sprituje poslovitev na poslednjem večernem sestanku, kjer se je fant Orehek iz Češnjice poslovil od blagega gospoda z lepim govorom v imenu tovarišev, ki prihajajo na fantovske večere. Ista ljubezen je dihala iz govorov tudi na nedeljski prireditvi. Govorili so: predsednik Karel Lavrič v imecu prosvotnega društva, kapitan Ferkuč v imenu duhovščine, »Domoljubov« pevec Limbaraki v

imenu faranov in župan Ignacij Lavrič, ki je izročil g. dekano kot častnemu občanu moravške občine krasno diplomo. Med pevskimi točkami moškega in mešanega zbora je nastopala mladina s poslovinimi deklaracijami. Globoko glinjen je spregovoril g. dekan po končanem sporedu svojo poslovilno besedo. »Ločitev, kakršne se dogajajo na zemlji, je le začasna. V duhu ostanemo združeni, dokler se ne snidemo tamkaj, od koder ni več odhoda.« — Večer preteklega torka nas je ponovno zagrnil v brdsko žalost. O mraku se je začelo zbirati ljudstvo na trgu pred župniščem, kamor je privozil avtobus, ki je odpeljal g. dekana v spremljevanju mož in fantov v lepo trnovsko faro. Žalostno so zaplakali zvonovi sv. Martina, ko je g. dekan spregovoril množici z avtobusa: »Bog Vas blagoslovi!« in ljudstvo je glasno zahtelo. — Zbogom g. dekan! Vaše krasne pridige, naklonjenost do ubogih in pa Vaša izredna prijaznost do slednjega farana, je ovekovečila Vaš spomin med nami. Vse, kar ste nam storili dobrega, naj Vam Bog povrne s obilnim blagoslovom!

Debratce. 80 letnico rojstva je obhajala v nedeljo 24. januarja v domačem krogu Marija Verca, Čeblova mati z Korit pri Dobrniču na Dolenjskem. Jubilatka je zestra pokojnega bivšega župnika pri Sv. Trojici v Trilniku Fr. Perparja ter širom Slovenije znanega in povsod iskanega spovednika kapucina p. Hilarija, ki je lansko leto umrl v Celju. Svojo številno družino je vzgojila v strogo krščanskem duhu, saj sta dva sina duhovnika, starejši Jože župnik v Zabcici pri Skofji Loki, mlajši France župnik v Sostrem. Od hčera so 8 učiteljice, mlajša od teh s. Irena je učiteljica v Marijnem domu v Kočevju, druge pa vse v dobrih hišah. Jubilatka je velika dobrotnica revežev, tako da ne ve levica, kaj je dala desnica. Zaslužni materi želimo da bi ji ljubi Bog dočel še toliko let, da bi čitali številko 100.

Retete pri Skofji Loki. v boj za Domoljuba. Potrudili smo se, da smo obdržali stare postojanke, nekaj novih pa tudi še pridobili. Tako upamo, da ne bomo zadnji pri tej tekmi. — V preteklem letu je bilo v župniji 25 rojstev, umrlo jih je 7, 3 otroci in 4 odrasli, ki so bili vsi v sorodu. OKH-

cev je bilo 5, poroke pa nobene. — V sredo 20. januarja smo pokopali mladega moža Ivana Jenkova, službenca državne železnice. Njegovi stanovski tovariši so mu priredili veličasten pogreb, kakršnih je malo v naši župniji. Poklonili so mu tudi več lepih vencev, med njimi je bil eden iz samih planink. Ta venec so mu položili v grob na krsto kot v spomin navdušenemu turistu, ki je preplezal vse najvišje in najnevarnejše stene slovenskih gora. Poleg matere in mlade žene, žalujejo za njim tudi planine, ki so v njem izgubile iskrenega prijatelja. Pred kratkim je postavil kleno hišico in se oženil, zgrabila ga je zahrbtna bolezen in ga v nekaj dneh položila na mrtvaško oder. Ko smo stali ob njegovem odprtem grobu smo vsi čutili, kako strašna je smrt. Zato bodimo pripravljani, ker ne vemo, kdaj nam Gospod prekriža računo tega sveta, v katere smo mogočkrat preveč zatopljeni in pozabljamo na računo z Bogom.

Martinja vas pri Mokronogu. Umrja je ga. Tezija Vrabc, ki je bila pravo dobro znana kot zlata mama pri revežih in siromakih. Pokojna je bila zgodna krščanska mati, ki je vzgojila številno družino. Bila je žena, o kateri pravi sv. pisano, da je biser za onega, ki jo najde. Svojo globoko vero je kazala v dejanju z dobrimi deli, z ljubeznijo do bližnjega in vestnim izpolnjevanjem verskih dolžnosti. Pri njej se je uresničil pregovor: Lovica naj ne ve, kaj dela desnica. Ni čuda, da ji je vsled tega Bog blagoslovil številno družino in ji dal dočakati starost 84 let. Njen sin je ugleden posestnik in podžupan v Mokronogu, drugi sin France je posestnik in trgovec istočasno, tretji sin Miško je viš. žel. kontrolor. Kot dobri gospodinj in posestnici sta znani hčerki Marija in Ivanka, v daljnem Clevelandu živi hčerka Lojzka, v Ljubljani pa g. Strojanski, ki vodi trgovino pri »Zvoniku«. Pokojna naj uživa večno plačilo pri dobrem Bogu v nebesih, sinovom in hčeram pa izražamo iskreno sožalje.

Borevnica. Kar neprestano poje zvon in naznanja, da smrt Janje kar po vrsti. Komaj je bil pokopan Petrič Jožef, ki ga je povozil vlak blizu borovniškega mosta, se je že poslovil na Pokojšču znani Colnarjev oče, Petrovič Jakob. Mož je bil znan daleč naokrog; bil je kremenit značaj, eden tistih starih korenin, ki ne morejo razumeti današnjega razdvojenega človeštva. »Le zakaj ne bi bilo kakor včasih, ko je vladalo poštenje in zaustopnost,« je večkrat dejal. Mož je bil zadnja leta slep, zdaj pa gleda večni boj in uživa mir

dva ponižnost tudi za vas. Do ste potrebni duševne hrane, pa dokazuje najboljši še to, da imate v glavnem oltarju kar tri svetnike — četrti je baje ušel. — to pa ne iz pobožnosti, ampak ker bi vas eden ne mogel kriti. Drug dokaz pa je to, da ste imeli lani samo 4,34% naročnikov »Domoljuba«. Zato kličite na korajšo svojo zaspance, druge pa pustite v miru. Da ste prvi v dekaniji po številu novih naročnikov »Domoljuba«, nas veseli, ker bi nas bilo aham, če bi dekanjska fara, ki mora biti vzgled vsem drugim, stala s povešeno glavico tam nekje blizu vrat... Kostanjevčani pa tudi ne bomo delali sramote dekaniji, kot je nismo dosedaj, saj je bil po številu naročnikov pred nami samo Sv. Duh! Zato: podvojimo delo za dobre časopise! Vse, na kar ne bi vzgled Maroltov oče, ki pri svojih 96 letih prvi pride po »Domoljuba« in ga prebere, četudi mu je precej opešal vid. Bog ga živi! — Oni dan je umrla blaga Likarjeva gosa, mati kostanjevškega župana g. ing. Likarje in god. učiteljice Marije. Bog ji bodi plačnik, prizadetim svojcem pa naše iskreno sožalje.

L. Ganghofer:

10

Martinj klošter

Roman iz začetka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Pozniš

Povprašali so vodnike tovrnih konj; bili so Saleburžani, toda nobeden njih ni bil še nikoli v Berthesgadenu. Ebervajm je prisluškoval v smer, odkoder se je oglašalo šumenje Ahe, in oprezal med gosto, visoko grmovje, ki ni dopuščalo razgleda.

Svajker se je popraskal za ušesi in zamomljaj: »Kaj naj zdaj naredimo?«

»Čakaj majčkeno,« se je zahihetal Vampo, »brš bom vedel.« Ročno je ulomil z bukovega grma dva drobljanca, enega kratkega in ravnega, drugega daljšega in s kavljem. V zaprtem prgišču je potresel drobljanca in ju vrge proti križpotju; zakrivljeni je zletel na levo, ravni na desno. »Poglej,« je vzkliknil brat, »v to stran moramo, na desno!« Smeje se je skočil za drobljanec, da bi ga pobral s tla. Tedaj je zadel trd udarec njegove prste.

Pater Valdram je bil mahnil s palico. Od jeze zaripel je stal pred preplašenim bratom. »Pogan! Mar hočeš vedeževati?« Zopet je hotel udariti.

A Ebervajm je prestregel palico. »Valdram!«

»Pusti, da kaznujem! Ali pa morda ne veš, kaj za služi, kdor nosi božjo obleko in ravna kakor pogan?«

»Ti si, Valdram, ali ne veš, kaj govori Kristus o tistem, ki bije svojega brata?«

»Ali se boš upiral Bogu z Njegovo lastno besedo? je vzkliknil Valdram in se iztrgal. »Ne boj se me, le opravičuj hudičevsko igro in ...« po poti, ki vam jo

kaže pekli! Jaz grem po poti Boga.« Na daleč je zastavil palico in krenil po levi stezi.

Ebervajm je stal pred Vampotom in majal z glavo. »Brat, brat!«

»Ah, gospod,« je slovkal Vampo in si oblizoval pekoče členke, »pri moji veri, da nisem mislil na Vuteja in vraga... mislil sem le, ljubi Bog pač more tudi naravnati drobljanca, kakor hoče.« In zopet je široki jezik obrazil rdečo klobaso.

Ebervajm je pogledal stran, da bi prikrikl nasmehe. Tedaj ga je pocukal Svajker za rokav in zašepetal: »Gospod, mislim vendarle, kreniti moramo na desno. Na levi je voda.«

»Pojdimo, iti moramo za Valdramom, vaeno kam!«

Krenili so v levo, prišli do Ahe in prebredli potok na plitvem. Med visokim, gostim podmladjem jelš in vrbe, se je vila ozka steza; tla so bila vlažna, in včasih so zapirale pot močne mlakuže. Hodili so še celo uro; vedno težje so razpoznavali stezo, zakaj bolj in bolj na tesno so se zgoščali grmi, tako da so puščali samo ozke prehode, kjer so se tovrne živali s svojimi bremenami le iztežka prerile skozi. In končno je izgnila vsaka sled kake poti.

Valdram, ki je hodil pred drugimi, je stal zapleten med zmedo šibja in se skušal prebiti naprej. A izčrpano telo ni vzdržalo napora. Kjer je bil, se je zgrudil na tla. Ebervajm se je preril k njemu. »Kaj ti je? Ali ti je slabo?«

Bled in tresoč se je Valdram vstal. »Odidi! Nisem te klical na pomoč!« Segel je po križu na pasu in se znova pognal med grmovje.

Ebervajm ga je pridržal. »Prosim te, Valdram, ostani tu in se odpočij! Poiskali bomo zopet izgareno

RAZNO

Smrtni boj. Kadar vidi človeka, ga iz srca pomilujemo, ker mora prestat toliko groze in muke. Pravo pa, da umirajoče ne čuti listega, kar vidi na njem njegova okolica. Tudi izkušnje povedo, da niso občutki umiranja in navidezne groze tisti, ki so bili že čisto blizu smrti in so se po kakšnem naključju vrnili v življenje in so že potem občutili pravi smrti strah, ko je bil že tako rekoč mimo njih.

Nesrečni bogataši. Bogataši nimajo ravno prijetnega življenja. Neprestano se čutijo ogroženi. Nevoščljivci, nori in zločinci jim neprestano pošiljajo grozila pisma. Zato je podeželski stan straga Rockefellerja obdan z bodečo žico in z veliko četo policistov. Kralj ameriških bank, Morgan, si je najel posebnega okleščevalca jedil, ker se bolj zastrupljenja. Vsakdo, ki se v Ameriki ponaša z milijonom, je pripravljen vzdrževati osebnega detektiva. Ne milijonom sam in ne člani njegove družine ne smejo naravniti

po 85 letih življenja. — V petek je zvon zopet zapel. Enajstletni Višič Emil iz Drašče se je preselil med angele. Zapustil je žalostne starše, brata in sestrice. V nedeljo popoldne so ga pospremili vsi otroci osnovne šole z učitelji na zadnji poti. Mladinski zbor mu je zapel poslovilne pesmi. V imenu mladine se je podovila ob grobu učenka, v imenu učiteljstva pa njegov razrednik. Bogu je dopadlo, da je utrgal lep cvet, da ga zasadi v nebeškem vrtu, kjer bo našel Mile tudi Vrtnarico Marijo, saj je bil priden član Marijinoga vrta. — V soboto je na Brezovici zapustila dolžno trpljenja 77letna Dražler Neža. Vsem naj sveti večna luč! Ostale pa naj tolaži Bog.

Vrhpolje pri Moravčah. Umrla je spoštovana, daleč na okoli priljubljena gospa Ana Pele, Mrkusova mama, soproga gostilničarja, posestnika in kijačarja cerkve sv. Petra in Pavla. Bila je globoko verná, skrbna gospodinja, ljubeča mati svojih otrok, velika dobrotnica cerkve in revežev, ki jo bodo vsi težko pogrešali. Globoko rano je prizadela pokojnici smrt ljubljenega sina g. Jožeta, ki je umrl kot kaplan v vzornih mladostih 29 let. Zadelá jib je možganska kap, sedem dni so ležali brez zavesti, nazadnje je nastopila pljučnica, ki jim je upihnila luč življenja. Spoštovani Mrkusovi družini naše sožalje, mami pa večni pokoj!

Bloke. Letošnja zima je izredno suha in brez snega. Kakor izgleda, snuči sploh ne bomo prinesli na dan, kar se na Blokah pač malokdaj zgodi. Naš občinski odbor je imel 17. januarja sejo, na kateri je sprejel statut o obč. uslužbenčih ter sklenil, da se razpiše mesto pisarniškega uradnika. Delo v obč. pisarni je tako naraslo, da ena pisarniška moč tega ne zmore več. Razpisano bo tudi mesto delovodje, ker sedanji tajnik ni bil nastavljen v smislu zuredbe o občinskih uslužbenih. V letošnjem proračunu bo odbor v prvi vrsti razmišljal o odplačilu dolgov, o popravilu obč. cest in o preskrbi revežev. Občina ima 7582 ha površine, 42 km občinskih cest, 50 obč. revežev in mnogo brezposelnih. Prebivalcev ima 3081, ki stanujejo v 20 katastrálnih občinah v 45 vaseh ter v 675 hišah in plačujejo 66.246 Din osnovnega davka, večinoma zemljarine. Občina stoni na ravnih kmetov. Pravilno je, da smo vodstvo občine poverili kmetu. Napačno je volil kmet, ki je volil listo šbirtlevč. Svoječasno so nekateri vedno računali procensto volivne udležbe — sedaj pa molče trobentajo. — Kmečka zveza vidno raste, kar je znak, da se zavedamo svojega stanu in moči. Svojevrsna posebnost Blok je tudi kurirska zveza

naših nasprotnikov z Belgradom. V tem prednjačimo! Kolikorkrat je prišel kurir iz Belgrada, tolikokrat je vlada padla! Nekateri pokajo od veselja in smeha, kurirjevi prijatelji pa od jeze. Skrbeti za kratak čas in zabavo je tudi dobro delo. Toda morda bi se le dobil cenejši kurir za Belgrad! Plačujemo ga namreč sami: sedem in pol jurja lina na mesec, pa še »treje vojnjo po vrhu...

Sodražica. Na našem krajevnem občnem zboru JRZ se je 17. januarja v polni dvorani Kmetijskega društva zbral cvet naših moči in fantov. V navdušenem govoru je pojasnil župnik Skalič, kakor le on zna, boje in znago slovenskega naroda v preteklosti in sedanjosti. Za predsednika krajevnega odbora JRZ je bil izvoljen zid. mojster Anton Košir. — V ponedeljek, 18. januarja, smo zagrebli iz Ljubljane prepeljano truplo našega rojaka mestnega kateheta Pavleta Zajca, ki je želel, da v zemlji domači mu truplo leži. Od blizu in daleč je prišla k pogrebu velika množica ljudstva. Spremilo ga je pod vodstvom g. dekana Skubica iz Ribnice 16 duhovnih sobratov. Gamljivo je govoril g. dekan v cerkvi in priradno se je poslovil od »gospoda Pavleta« pri odprtem grobu g. kateheta Tome. Moški zbor Prosvetnega društva pa je blagenuj pokojniku zapel v začetku spreveda, v cerkvi in na grobu globoko občutene žalostinke.

Struge. Precej smo napredovali v preteklem letu. Prav posebno dekleta, ki so nas 8. decembra iznenadile z novo zelo lepo razstavo. Sišeti je, da tudi naši najmlajši zbirajo za svoj praporček. In naši fantje so se tudi prebudili! Kako vam n. pr. vneto pridobivajo nove naročnike za naše liste! Kar kosajo se, kdo bo več naročnikov pridobil za ta ali oni dober časopis. Prav tako, fantje, vašega dela smo že dolgo pogrešali. Vse pa vodi s krepko in večjo roko naš novi g. župnik, ki se zelo prizadeva povzdigniti versko in prosvetno življenje v naši fari.

Podzemelj. Ta teden se je poslovil od nas g. kaplan Franc Pahulje. Bil je pri nas komaj dva in pol leta in se je ljudstvu zelo priljubil. Težko ga bodo pogrešali otroci v šoli, pogrešali fantje iz kongregacije, ki jim je bil prvi voditelj, pogrešal ga bo tudi cerkveni pevski zbor. Bog Vam povrni, gospod kaplan, vse, kar ate dobrega storili! Naj Vas ljubi Bog podpira na novi službi v Črnomlju! — V soboto smo pokopali Grabrijana Rudolfa iz Cerkevš. Padel je s pada in si zlomil hrbtnico. Zapuščá ženo, otroke in mater. V preteklem letu je bilo v naši župniji rojstev 70,

umrlih 31, poročenih 17 parov. — Pri nas komunisti ne morejo verjeti, da so pri volitvah 6. decembra temeljito propadli. Svojo nevoljo strasajo z jezikom in noži in stoli po raznih gostlinah in veseliceh. Tako je bilo preteklo nedeljo na Kranjcu pri Zupančiču. Kar meni nič, tebi nič s stoli in noži nad mirne goste! Hudo poškodbo je dobil Plut iz Gradca. Prav dobro po grbi je je skupil tudi eden iz Cerkevš. Grožnje, nasilja, poboji teh prevratnežev in nasilnikov so naše ljudi že tako spanetevale, da bi bili pri ponovnih volitvah komunisti še bolj tepeni. Vsem se že gnusi njihovo početje.

Catež pod Zaplalom. V torek, 19. januarja smo položili k zadajemu počitku najboljšega izmed naših moč, Ignacija Viličoga, posestnika v Dolgedji vasi pri Catežu. Komaj 47 let je dočakal, pa ga je božja Previdnost poklicala k sebi. V naši fari je bil pokojnik najmočnejši stebel vsega javnega življenja. Za njim je ostala velika vrzel. Ne vemo, kje bomo našli moža, ki bi ga nadomestil. Bil je blag, miren, pa neomahljivo trden značaj, da malo takih. Kako bi naš čas in še bolj nastopajoča doba rabila takih moč, pa nam grede eden za drugim! Vzoren je bil v vsem svojem življenju, doma, v cerkvi, v javnosti. Moč za to je črpal iz žive vere. Modro je gospodaril. Koliko smo se lahko od njega naučili! Nerazumljiva nam je ta velika izguba; toda klonimo glavo pred nedoumnimi božjimi poti. Bogu se je žrtve dopadla! Ne smemo pozabiti, da je ta prezgodnja smrt zasekala še hujšo rano njegovi družini, ženi in otrokom, še nepreskrbljenim. Kako je pokojnik hrepenel, da bi dočakal prvo Glorijo svojega sina Viktorja, ki je sedaj bogoslovec 2. letnika, pa mu ni bilo dano. Se bo pa iz nebes dob radoval tega trenutka in izprosil še več blagotova za svojega sina, služabnika Najvišjega! Preostanim »vojcem« tudi s tega mesta izrekamo svoje sožalje. Dragi pokojnik pa naj v nebesih uživa plačilo za svoja plemenita dela!

Skocijan pri Mokronogu. V torek, 19. januarja, je odzvonilo zadajo uro častitljivemu hrastu, možu, ki je dočakal letos, da »Domoljubom« vred dosegel petdesletni jubilej zvestobe katoliškemu tisku. Od prve številke, ki je pred 50 leti zagledala slovensko soluce, do danes prihaja »Domoljub« v njegovo hišo. Da bi ga vsi naši farani vsaj za naprej v tem posemali! Kot bi se mu zdelo, da je izpolnil svoj zgled, je zapustil »voj zapeček in legel k pokoju. In kdo je bil ta zvesti Domoljubovec? To je bil Mencinov oče — Janez Mencin,

koraka, ne da bi prej obvestili svojega straznika. — Njihovih milijonov jim torej ni zavidati.

Kitajci in njihove kite. Kitajca je nošnja kite moškem prepovedala pod kaznijo izgona iz države. Zato nosijo kite samo še Kitajci, ki kažejo svoje umetnosti v evropskih ali ameriških cirkusih. Ti so tedaj veliki reveži! Če si tedaj veliki reveži? Če si tedaj veliki reveži, postanejo porožejo kite, postanejo za občinstvo, ki obiskuje cirkuse, nezanimivi, če pa ne porožejo kit, izgubijo kitajsko državljanstvo. Če pride kak Kitajec na evropski ali ameriški konzulat in hoče podaljšati svoj potni list, najprej pogledajo, če nosi kite. Če jih nosi, mu potnega lista ne podaljšajo. Večina Kitajcev s kito v cirkusih je zato evropskega izvora.

To so streli! Dobri streli so lahko pravi umetniki v svoji stroki. Neki Amerikaneec je kazal v cirkusu tole umetnost: stal je na vrteči se plošči in streljal v točno določene cilje ter vsikdar zadel. Spet drugi strelec je streljal s hrbsom obramen proti cilju; meril je na cilj, ki ga je mogel samo videti samo v malem zrcalu pred seboj. Najbolji mojster v streljanju na nek ameriški častnik.

pot. Obrnil se je in poklical oba brata; eden naj prode na desno, drugi na levo skozi halozo, on sam bo skušal iskati stezo v ravni smeri.

Brat Vampo je vzdihnil, izbuhal hec in se obrisal z rokavom od zatilnika do čela. »V imenu božjem,« je zamomljal in se začel zvijati skozi med gostim vejevjem. Bilo je trdo delo, brat Vampo je potreboval prostora in veje niso vedno popuščale. Prepletavo in plezavo rastlinje se mu je ovijalo okoli nog, suhe veje so razpenjale gube njegove halje, in bodičasto protje se je zatikalo v njegovo obleko. Če mu je uspelo, da se je oprstil in našel nekaj več odprte poti, se je vgreznil skoro do kolena v močvaro in blato, iz katerega se je izvelkel samo tako, da se je obesil za kako višjo vejo in se zavihtel z enega kamna na drugega. Vzdihnil in molitveno so se menjavali na njegovih ustnicah, in v iskrenih se sragah mu je kapljal znoj z nosa in ušes. S hrepenečimi očmi je oprezoval na vse strani. V blatu je zapazil sledi nekih stopinj. »Tu so vendar morali hoditi ljudje! Ali krave? Ali koze?« Vzdihujoč je zmajal z okroglo, oznojeno glavico in rit naprej. Zopet je začel v močvaro in se rešil na kamen, ki je kakor bel oteček štrlel iz blata. A kako dalje? Iz kupa suhega listja je kupal črn čok — najbrž kak preperel štor? Z obema rokama je zgrabil Vampo za visečo vejo in se pogumno zavihtel. »Hopsa! Srečno je ujel štor — toda črna stvar pod njim je mahoma oživela, skočila kvišku in kruleč zbežala, medtem ko se zvrnil brat Vampo vznak v blato, pomolil roke in noge v vis in smrtnoprestrašen zavpil: »Me salva domine! Peklo se odpira pod mano in me hoče požretil! Na pomoč! Na pomoč!«

Tedaj je začumelo, zapokalo, završelo in zakrullilo po vseh grmih, povsod je oživelo pod uvelim listjem in na vse strani so križem prhnile v zmeden beg iz svojega

opolnanskega dremca splašene divje svinje s širokimi ščetinastimi hrbti in debelimi glavami, stare in mlade. Kričee se je Vampo šobral s tal in se zopet prekopicnil — dva prašička sta se mu zapletla med noge. Cviček je pobegnila ena živalca, ko se je Vampo s težavo spravljaj pokoncu, cedeč se od blata. V daljavi se je izgubljal lomast in šumot, in brat je stal, zroč v nebo, s stran stogjenima rokama in razkrčenimi prsti: »Gospod, gospod! Tvoja kazen je imela urne noge! Lepo si me potunkal za mojo grešno igro!«

Tedaj se je zganilo nekaj pod njegovimi nogami, samo majčkeno, potem je bilo zopet mirno. Strmo je pogledal Vampo predse in videl moleti kosmato uho iz blata. »Aj, aj, aj!« se je začudil, zagrabil z obema rokama in pobral prašička, ki ga je bil s težo svojega telesa utlačil. Samo za hip je pomišljaj, potem je zavihtel živalco urno čez ramo. »Tote bo za dobra pečenka za večerjo! In prijazno je pomežiknil proti nebu. »V vsaki ali pošlje Gospod tudi tolažbo!«

Začumetalo je v grmovju. »Brat, brat!« je klical Ebervajca, ki je prišel z dvema hiapcema, ker ga je privabil Vampolov obupen vik in krik. Razlegal se je bil daleč po haložu in gozdu.

Tudi Svajkerju na uho. Med redkejšim grmovjem se je bil povzpel na grič, ko je zaslišal kričanje. V skrbih je prislunil in se hotel vrniti; tedaj je čul, da sta se klapca glasno zasmejela in je menil: »Če se je dogodila nesreča, kaj hudega ne more biti, drugače se ne bi tako glasno smejala! In je pomirjen krenil naprej. Grmovje se je vedno bolj redčilo, svet je prehajal v strmino. Upal je priti kam na višino, odkoder bi se mogel prosto razgledati po gosto zarasli dolini.

Tedaj mu je s pobožja dol udaril na uho jodler, ki je visoko in čisto kakor struna gosli zvenel čez dolino,

posestnik in gostilničar v Gorenjih Dolih. Kdo ne pozna njegove gostoljubne hiše in njegove hčere: Mencinove Nežke ki vodi ta dom enako kot nekaj oče, tako da se vsakdo rad ustavi pri njih. Kako je bil ta 91-letni starček poln dobrote in krotkosti, ki mu ni dopustila, da bi le kdaj izustil hudo besedo ali kletvo, — kako je bil od vseh spoštovan, si lahko videl na njegovi zadnji poti, kjer ga je spremljala cela množica in med njo vseh stanov veljaki z g županom na čelu. Poslednji blagoslov njegovemu truplu je prišel podeliti g. dekan Anžič, ki je na grobu tudi spregovoril pokojniku zadnje slovo, mlajšemu rodu pa besedo vzpodbude, da bi vsi sledili zgledu njegove dobrote in značajnosti. — Dva dni za njim je tiho ugasnil mlad mož v najlepših letih — Ivan Bregar s Kolesnika. Mnogo je trpel, ko ga je dve leti žgalo in sušilo v prsih, dokler ni globoko vdan v voljo Previdnosti in dobro pripravil za vedno povesil grovo. Mladi vdovi z nedoraslimi otrokoma želimo božje tolažbe.

Raka pri Krškem. Da smo zaspani, nam je zadnji škocjan »naprej vrget«. To nas je pa res tako »pogreloc«, da bi ga gotovo sta jezičnemu doktorju čez daleč, če se ne bi stroškov bali. Seveda se mi ne moremo z njimi »bostic«. Smo preveč zapuščeni! Nekaj smo pa je vseeno storili. V nedeljo sta bila na Raki kar dva občna zbora: gasilske čete in pa krajevnega odbora JRZ. Ko so je pred letom snovali prvi odbor JRZ, je marsikdo dvomeč gledal od strani, češ, ime ne bo vlečko. Pa je preteklo leto pokazalo, da so ljudje stvar prav umeli, da je namreč vse odvisno od ljudi, ne pa od imena.

Prečna pri Novem mestu. Dne 18. januarja je umri tukaj znani posestnik, gostilničar in kovaniški mojster Leopold Pečarič. Bolehal je že dalj časa za rano na želodec, pred novim letom pa je odšel v Ljubljano na operacijo, katero je sicer srečno preostal, a pozneje so nastopile razne komplikacije, ki so uničile poslednje upanje. V zadnjem trenutku je bil prepeljan na svoj dom, kamor je tako lakreno želel — ter že čez dve uri izdihnil. Star 53 let zapuščal ženo ter 7 otrok. Bil je tihega in blagega značaja, dober krščanski mož in skrben družinski oče. Kako je bil priljubljen, je najbolje pričel njegov pogreb, ko ga je na njegovi zadnji poti spremljala velika množica kljub izredno slabemu vremenu. Veliko je delovala na gasilskem polju ter bil od leta 1927 predsednik gasilske čete, ki ga je temu primerno počastila s častno stražo ob mrliškem odru. Gasilci iz Prečne in Dol. Kamene so ga tudi častno spremlili. Ob odprtem grobu se je s primernimi besedami od njega po-

slovil v imenu gasilnega društva Cerivan Franc. Pevski zbor pa mu je zapel na domu, v corviki in ob grobu več ganljivih žalostink. — Občni zbor JRZ bomo imeli v nedeljo 31. januarja po prvi sv. maši. — Izobraževalno društvo je poskrbelo za poučno predavanje. Predaval je g. Jan. Kek. — Dekliška Marijina družba nas je razveselila z igro »Izvoljena Devicac«. — V Čežji vasi je hlood zdobil šolarja Mesojevec Karla; takoj je bil mrtev.

St. Jurij pod Kumom. Hudo razsaja pri nas »španska«. Prizanesla ni niti odraslim. Otroke je pa kar vse »poločila«, tako da je ta mesec v šoli komaj četrtina otrok. Bilo je tudi več smrtonovarnih primerov. Druhih novic pa ta mesec ni bilo. Število »Domoljubovih« naročnikov je tudi pri nas naraslo. — V nedeljo 31. jan. po prvi sv. maši je v Domu občni zbor krajevne organizacije JRZ. Člani, veliko vas je organiziranih, naj se to pokaže tudi na občnem zboru, zato pridite vsi.

Iz naših društev

Ježica. Kat. prosvetno društvo priredi v nedeljo 31. jan. ob treh popoldne prosvetni večer. Predaval bo prof. J. Šolar o slovenski besedi, nato pa bo še nekaj deklamacij in recitacij iz del največjih slovenskih pesnikov in pisateljev. Vstopnine ni. — Na Svečnico bo tudi ob treh popoldne komedija »Ploha« v treh dejanjih. Ker je igra primerna za predpustni čas, pričakujemo številne udeležbe. Vstopnina navadna. Vsi vabljeni!

Preddvor. Prosvetno društvo v Preddvoru uprizoni na Svečnico ob treh popoldne v Ljudskem domu zabavno veseligo s petjem v štirih dejanjih »Striček in a milijonet«. Ker se igra ne bo ponovila, vabimo vse prijatelje našega odra, da se predstave udeležijo.

Sv. Gregor. Naše prosvetno društvo uprizoni v nedeljo, dne 31. januarja popoldne ob treh v dvoranji veseligo »Gosposka kmetijac«. Ker je čisti dobriček namenjen za električno razsvetljavo našega odra, vljudno vabimo, da se predstave, ki n. d. obilo zabave, udeležijo v obilnem številu. — Tudi naše društvo hoče tekmovali za »Domoljubovo« nagrado, zato pridno agitira in nabira nove naročnike za naše katoliške časopise. Upamo, da bomo dosegli lep uspeh.

Borovnica. V nedeljo, dne 31. januarja priredi naše prosvetno društvo lepo igro »Luč z gorac« v sedmih slikah. V igri se kaže dijaško življenje, boj za mladostno lepoto, poštenost in čistost v

sredi med slabimi, v zlo in hudo pogrezanjeni tovarihi. Pridite! Začetek ob treh. Med odmori tamburaški zbor. Dvorana bo tople zakurjena.

Sv. Helena. Fantovski odsek prosv. društva uprizoni v nedeljo, dne 31. jan. ob treh popoldne igro »Dim ožc«. Vsi prijatelji naših fantov vljudno vabljeni!

St. Jurij pod Kumom. Prosvetno društvo igra na pustno nedeljo po 10. maši veseligo »Davek na samce« Cene vstopne znizane, da bo vsem vstop omogočen. — Društveni odskedi se že pridno pripravljajo na materinski dan, ki ga nameravajo prirediti prvo nedeljo v marcu.

Artiče pri Brežicah. Naše Prosvetno društvo nas bo na Svečnico ob 3 popoldne v narodni šoli razveselilo z igro »Zmešnjava za zmešnjavo«, burko v 5. dejanjih. Kdor se hoče za predpust rez iz srca nasmejati, ne sme doma ostati. — Ponovno se je knjižnica Prosvetnega društva izpopolnila z novimi knjigami, kakor z Jurčičevimi in mladinskiimi spisi, tako da ima tudi mladina sedaj svoje knjige za pouk in kratke čas. — Zdjaj, dokler je še čas, si naročite dobre katoliške časopise, da boste dobili še več številke. Dober časopis in knjiga sta kot dobra prijatelja, ki prinašata srečo v družino. Slab časopis in knjiga sta pa kot hudoben človek, ki prinaša v hišo nesrečo in nemir. Zatorej v vsako res katoliško hišo katoliški list.

Virnašče—Sv. Duh. Naše mlado prosv. društvo priredi v nedeljo, 31. januarja in na praznik 2. februarja točno ob 4 pop. veseligo v treh dejanjih »Ciganec«. Ker bo za to prireditve prvonovljen oder, zato vas vabimo, da v obilnem številu posetite to predstavo. Med odmori igra priznana domača godka!

Prežganje. Občinski odbor društva Rdečega križa priredi na pustno nedeljo, 31. februarja po 10. maši v »Ljudskem domu« veseligo s petjem v 5. dejanjih »Slaba vest«. Igra je polna lepih prizorov in tudi vloge so dobro razdeljene. Pri igri sodeluje vrla učiteljica gđ. Anica Gruđen, ki smo jo z veseljem sprejeli v svojo sredo. Pridite!

Sv. Trojica nad Moravnami. Katol. prosvetno društvo priredi na Svečnico ob 3 popoldne v keli igro »Pogodba« in burko »Laži zdravnikac«. K udeležbi vabi vljudno odbor.

Vodice nad Ljubljano. Na Svečnico 2. februarja ob 3 popoldne vprizoni dramski odsek Kat. prosvetnega društva v Domu Jalnovo 3. dejansko burko »Lena« peče. Pred predstavo in med odmori pa bo nastopil znani Vodiški kvartet

in nato je zapel jasen, dekliski glas, tako urno in živo, tako lahko in igrivo kakor metuljček nad sončno ledino.

Sledeč zvoku mladega glasu, je dospel Švajker do konca grmovja in stopil na odprto, s peskom napol zasuto reber.

Tam je obstal in debelo pogledal s svojimi modrimi očmi. Vedra pesent, čisti glas, nad njim toplo sonce in jasno nebo in še nekaj v njem samem — vse to je budilo v Švajkerju pričakovanje prijaznega pogleda. In kaj je našel? V redki senici krmežljavega gloga je sedela majhna šibka postava, borno oblečena v siv gunj. Na glavi so se kakor šopi dračja četinili zmršeni, na debelo zamasteni lasje, ki menda niso imeli nobene barve. Ali so bili rumeni, rjavi ali sivi? In obraz? Ali je bil lep ali grd? Švajker je tuhtal, a te uganke ni mogel rešiti. Zakaj dekletov obraz in roke, vse na njem, kar se je videlo izpod gunja, je bilo tako izdatno zamazano, kakor da bi to čudno bitje imelo navado, kopati se vsak dan v sočnem blatu. Poleg dekleta je ležal koeast kozel in prfliskal svojo bradato glavo s krivimi rogovi ob pastirico; dalje zunaj na rebri so se med kamenjem pesle štiri lisuste koze. Dvignile so glava, ko je stopil Švajker izmed grmovja, in prišle radovedne bliže. Kozel je skočil kvišku in zameketal, kakor bi hotel vprašati: Kdo je pa to? Potem je hitro odločen krenil proti Švajkerju, stegnul vrat in mu ovohal obleko. Pa mu vonj pobožnosti očitno ni ugajal, stresel je glavo, da se mu je zamajala brada, parkrat poskočil, nato zopet obstal in napašev gledal meniha.

Pastirica je počasi vstala; očitno se je prestrašila, zakaj palica v njeni roki je drhtela, in oči so bile široko razprte, da se je okoli zonic videla belina.

»Pozdravljen, otrok!« je spregovoril Švajker in pomajal roko. A pastirica je stala negibno, drhtela in glo-

dala. »Pozdravljen, otrok!« je ponovil Švajker. Pastirica je molčala. »Odzdravi mi vendar!« Nobenega odgovora. »Govori vendar! Saj moraš znati, ker sem te čul peti.« Nič odgovora. Švajker je zmajal z glavo. »Toda otrok, zakaj si tako neprijazen z mano? Moram te nekaj vprašati... spregovori vendar vsaj besedico!« Pastirica je zgenila ustnice, a noben glas ji ni hotel z jezika.

Švajker se je popraskal za ušesi. »Potem moram že sam pogledati, kje je pot.« Molče se je še enkrat ozrl na mutasto zamazanko, zmajal z glavo in zavil po rebri navgor. Pastirica je stala ko vkopana, toda počasi je okrenila obraz in strmo gledala za odhajajočim menihom.

Zdjaj je stal, oprt na svojo palico, v svetlem soncu; njegova brada in plavi lasje so blesteli ko srebro. Napeto je gledal v dolino; med zmedo grmovja je opazil tu pa tam košček bleščeče se Ahe. Tudi je slišal govoriti Vampota in hlapec, in je po gibanju visoke haloze spoznal, kje so. Zdjaj je pa tudi videl, da ni bilo težko najti izhoda iz grmovja. Pošev proti vzpetemu hribu morajo hoditi in prišli bodo na majhno jaso, s katere se je vidno razpoznavala pot proti svetlejšemu visokemu gozdu. Odprti rebri, kjer je stal Švajker, je bil ta gozd še bliže; tako je menil, da bi bilo najboljšje, ako se spusti skozi gozd in krene proti svojim ljudem po poti, ki se je morajo držati.

Komaj je dospel med drevje, je čul za seboj nekaj hrestati in pokati; ko se je okrenil, je stala pred njim pastirica in koze so bile pri tekle za njo.

Švajker se je zasmeljal, zasadil palico predse in si položil brado v dlan. »Otrok, čemu pa tečeš za mano?«

(Nadaljevanje sledi.)

Petnajst metrov oddaljen od njega je vrzel njegov pomočnik visoko v zrak karto kot jih rabimo pri igranju. Karta je bila srčna dvojka. Med padcem se je neprestano vrtela in spreminjala tudi smer svojega padca. In sedaj nezasišana mojstrovina: častnik je dvakrat ustrelil v zraku se vrtelo in smer spreminjajočo karto in točno pogodil oba srca.

Od česa umiramo. Britski zdravstveni urad je preiskaval vzroke smrti in je izdal tale pregled: Od 29 ljudi umre samo eden naravne smrti vsled starostne oslabelosti. Največ ljudi umre zaradi srčnih bolezni, katerim podležejo predvsem duševni delavci. Za tifusom umre vsak 1627 človek, za ospicami vsak 127, za škrlatinko vsak 495, za oslovskim kašljem pa vsak 233. Za davico umre se vsak 114 Evropejec. Za rakom pa vsak sedmi človek.

Tako čel A.: »Čemu si tako čmeren in žalosten?« B.: »Danes sem izgubil svojo najboljšo prijateljico.« A.: »Kaj je pa bil vzrok njene smrti?« B.: »Saj še ni umrla, ampak poročila se je.«

Javna zahvala

Podpisana **Marija Česnik**, lastnica trgovine Janko Česnik v Ljubljani, sem imela dne 14. t. m. v svoji trgovini nevaren požar; bil pa je kmalu ugasnjen, kar čamur so pripomogli razen sosedov in policije zlasti **ljubljanški poklicni gasilci**, ki jim izrekam vso hvalo in priznanje.

Prav posebno pa se čutim dolžno zahvaliti se **„Slaviji“** in **„Ljubljanski banki“** v Ljubljani, ki je škodo ocenila in tudi takoj plačala v moje popolno zadovoljstvo. Zato vsakomur priporočam, da se zavaruje pri **„Slaviji“**.

Svoje cenj. odjemalce pa prosim, da mi ohranijo svoje zaupanje še za naprej; potrudila se bom, da bodo s potrebo v moji trgovini kar najbolj zadovoljni.

V Ljubljani, 22. januarja 1937.

Marija Česnik

Ljubljana, Lingarjeva ul. št. 1

»Hmtradrac, ki igra le enkrat na leto in to pri pustni predstavi. Vsi, ki se želite pošteno nasmejati in zabavati, ste na Sveučnico iskreno vabljeni v Vodiški dom.

Sestre. Naša prosveta vpizori 2. februarja ob poltirnici popoldne veseligrigro »Zenitevc«. Čisti dobiček je namenjen za stavkujoče papirničarje. Vabljeni!

Radeče pri Zidanem mostu. V nedeljo, dne 31. januarja bo v cerkveni hiši občirna razstava katoliškega tiska. Razstava bo odprta takoj po prvi maši. Na razstavi boste videli razstavljenih mnogo časopisov kakor so izhajali več let, seznanili se boste s tiskom, ki ga s pridom berite in kupite. To je prva razstava tiska v Radečah, in je razstava velikega obsega ter vam bo zagotovo odprla pregled katoliškega dela pri Slovencih. Zato naj se je vsak udeleži. — Občni sbor krajevne organizacije JRZ bo v nedeljo, dne 31. januarja, ob 11 v dvorani Narodnega doma. Vsi člani vabljeni.

Vrhpolje pri Moravčah. Prosv. društvo priredi na Sveučnico ob 3 popoldne v tukajšnjem Prosvetnem domu burko v 3. dejnjem »Lesena peč«. Vsi, ki se hočete pošteno nasmejati, uljudno vabljeni!

Mekine. Zanimivo predavanje o glavnih Marijinih božjih potih s pomočjo 88 lepih barvanih slik bo imel 31. januarja ob treh popoldne župnik V. Cadež. Vstopnina 1 in 2 Din. Tudi okoličani vabljeni. — Dekliški odsek Prosv. društva pa se bo prvikrat javnosti predstavil na pustno nedeljo in sicer bo uprizoril dve veseligrigro: »Jurčič in »Strahovič. Z ozirom na pustno potočnost na Butni bo začetek izjema ob 5 pop.

Brezovica pri Ljubljani. Naše prosvetno društvo uprizori v nedeljo 31. januarja ob 3 popoldne in ob 8 zvečer v Kat. domu na Brezovici komedijo v 5 dejanjih »Revizor«. Vsi prijatelji našega društva vjudno vabljeni.

RADIO

Vsak dan: 12 Plošče, 12.45 Vreme, poročila, 19.30 Cas, spored, 13.15 Plošče, 14 Vreme, borza, 19 in 22 Cas, vreme, poročila, spored. — Ostrtek, 28. januarja: 18 Rad. orkester, 18.40 Slovenščina za Slovence; 19.30 Nac. ura; 19.50 Zabavni prispevek; 20 Ciganski napavi; 20.30 Prenos koncerta iz franc. cerkve; 21.30 Radijski orkester; 22.15 Rad. orkester, Petek, 29. jan.: 11 Solska ura; 18 Zonska ura; 18.20 Ork. balajok; 18.40 Francoščina; 19.30 Nac. ura; 19.50 Zanimivosti; 20 Akad. pev. kvintet; 21 Prenos iz Turina; 22.15 Nekaj naših pomic; 22.30 Angleške plošče. — Sobota, 30. jan.: 18 Radijski orkester; 18.40 O relativnosti teoriji; 19.30 Nac. ura; 19.50 Pregled sporeda; 20 O znanosti politiki; 20.20 »Na trški gorici« — veseligrigro; 22.15 Radijski orkester. — Nedelja, 31. januarja: 8 Plošče; 8.30 Telovadba; 9 Cas, poročila, spored; 9.15 Plošče; 9.45 Verski govor; 10 Prenos cerkvene glabe; 11 Plošče; 11.30 Recitacije; 16 Plošče;

DOBRO CTIVO

k Občinskim oglednikom klavne živine priporočamo: **Pravilnik za ogledovanje klavnih živali in mesa** (Uradni list 16. 11. 1925 št. 348-104) Din 6.—; **Navodila oglednikom klavnih živali in mesa in ostalih živil živalskega izvora**. K pravilniku za ogledovanje klavne živine in mesa spisal Hugon Turk Din 18.—; **Zakon o nadzorstvu nad živali** — Zakon o kontroli zdravih živalskega izvora Din 3.50; **Pravilnik o natančnejših določilih za izvrševanje zakona o nadzorstvu nad živali** Din 5.—. Dalje priporočamo mrliškim oglednikom: **Naredba o mrliško-preglednem redu** — Navodila za mrliške preglednike Din 5.—. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

NAZNANILA

n Dušovne vaje za dekleta od 13. februarja do 17. februarja toplo priporočamo. Prostora je še dosti, vendar se takoj priglasite na naslov: **Dom Brezmaščice, Mala Loka pri Lhanu, p. Domiale**.

Šmartno pri Litiiji. Na Sveučnico ob 7 zjutraj priredi krajevna Kmečka zveza veliko kmečko zborovanje. Govorila bosta g. Brodar, predsednik Kmečke zveze, ter g. Mihelčič, župan iz Celja. Tovariti kmetije, pridimo na zborovanje. Slišali bomo, kaj nam je začeti, da pridemo do boljših časov. Vabljeni ste pa tudi kmetije iz drugih občin. Skupno se bomo navdušili za organizacijo in postavili skupne cilje. Po zborovanju bo volitev odbora v okrajno Kmečko zvezo za sodni okraj Litiija. Ker je ustanovitev okrajne Kmečke zveze zelo važna, zato ste vabljeni vsi predsedniki in tajniki krajevnih Kmečkih zvez, ker le ti imate po čl. 27 pravil pravico voliti in voljeni biti v okrajni odbor Kmečke zveze. Zato sklicujemo zastopnike vseh krajevnih Kmečkih zvez, da se tega zborovanja za gotovo udeležite. Pripeljite s seboj svoje prijatelje in susede.

Trebeljevc. Krajevna organizacija JRZ priredi v nedeljo 31. jan. po 10. maši v »Ljudskem domu« na Prežgaem redni letni občni zbor. Trebeljevske občane, člane JRZ opozarjamo na važnost tega občnega zbora. Naj vsak član ve, da je dolžnost, da se zbora udeleži.

Škocjan pri Mokronogu. Krajevna Kmečka zveza priredi v nedeljo 31. januarja in na Sveučnico po prvi maši v dvorani kmetijski tečaj. Predavali bodo gospodje iz kmetijske šole na Ormu. Ker bodo predavanja važna za kmeta, ste vsi kmetije škocjanske tare vabljeni k udeležbi. — Smrekar Ivan, predsednik KKZ.

Dolenji Logatec. Krajevna Kmečka zveza vabi na sestanek svoje člane, ki bo v soboto, dne 30. januarja 1937 ob 19.30 v dvorani Prosvetnega društva v Dol. Logatcu. Na sestanku bo predavanje »Gospodarska politika in kmet.« Pridite v obilnem številu ter pripeljite s seboj tudi nečlane, da uvidijo pomen te najno potrebne organizacije kmečkega stana. Vabimo tudi naše ženstvo, da se predavanja udeleži. Člani Kmečke zveze, pongitirajte, da bo udeležba zadovoljiva.

Mali oglašnik

Veska drobna vrtnica ali ne prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico ako kupujejo kmetijske potrebitine ali prodajajo svoje prideleke ali iščejo poslov. oziroma obrtniki pomočnike ali vaiencev in narobe

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Hišpca in dekló

sprejme posestnik Brezovica št. 25 pri Ljublj.

Pozor čevljarji!

Čevljarске šival. stroje raznih znamk in vrst, rabljene in nove dobite najceneje na branilne knjižice vseh zavodov. Zehlevajte cenik na upravo Domoljuba pod »Zaloga« št. 380.

Šivalni stroji in dvo-kolesa (biciklji) vseh vrst in znamk, po najnižjih cenah, na branilne knjižice vseh zavodov, prodajamo doktor zaloga

Zahtevajte cenike na upravo Domoljuba pod »Zaloga« št. 391.

Vašim nogam bo močno koristila

króla in mirz neznana stvar, ako narobite čevlje pri Jernej Jeraj Zapogoe 10 p. Smlednik.

Župnišče sprejme

zdrave, pošteno in pismetno služkinjo, do 18 do 22 let staro za hišna in poljska dela. — Naslov v uravni Domoljuba pod št. 1140.

Šivalni stroji, dobro ohranjeni, poceni prodaj

— Omahen Jože, Rudnik št. 84 pri Ljubljani.

Čevljar, pomočnika

v starosti 28—36 let sprejemem za v malo delavnico. Mora biti dobro izvežban v krojenju, prešivanju, šivanem in zbitem delu kakor tudi v vsem drugem delu, ki spada k čevljarstvu, ter ima veselje do poučevanja ene presilvalke in vajenca. — Ivan Jamar, čevljar, Bed-Grad 23.

Šivalne stroje:

Gritzner, Kaiser Vecta, Pfaff zelo poceni pri tvrdki Plevel v Preski, p. Medvoda, Pogrezalni že od 2000.— Din dalje. Pridite kupiti!

Za mal duvaria dost

muške. Plošče, gramofone, radioparale itd. prodajamo po ugodnih cenah tudi na obroke. Elektroton, Passa nebotičnika.

Lepo izbere sveč za sveučnico

ima Oroslav Dolenc Ljubljana, Wolfova ul. 10.

Antor za pogon mlinice prodam

Dobro ohranjen, skoraj še nov. Znamka Piceolo A — Šilovec Anton, Stari dvor p. Radeče.

Kmetične peči prodam

za knjižice: Ljudske posojilnice Mestne hranilnice in Kmetске posojilnice v Ljubljani. — Anton Kovačič, lovarna peči, Ljubljana, Rožna dolina

Tračna žaga

(Bondsüge) na ročni pogon, pripravna za mizarja ali koljarja, ter 1 akobelaški poceni prodam. Tudi 2000 kg sena prodam po 40 nar kg. Pogarar Al., Pristava, Mengeš.

Odprodajam zaradi prevleke zalogo razno železnino po znižanih cenah.

Fr. Stupica, železnina Ljubljana, Gosposvetška cesta 1.

Ženin in neveste:

črne sukno in obleke ali po najnižji ceni navajajo pri Prekerju ju na Sv. Petra cesti 14.

Učena sprejme takoj Ivan Kubelj, krojač, Zučemberk št. 61, Dolenjsko.

Služkinjo 15—18 letno za kmetiska dela sprejemem Vprašati v področni »Slovenca« v Novem mestu.

»Koliko bratov imaš?« — »Dva.« — »Kako je to mogoče, tvoj oče je vendar rekel, da ima tri sinove?«

HRANILNICA IN POSOJILNICA V KAMNIKU - ŠUTNA 22 - LASTNA HIŠA

registrovana zadruga z neomejeno zavzeto Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po dogovoru do 5% — Jamstvo presega večkratni znesek vseh vlog.

Vse potrebšline za kuhinjo, gospodarstva, obrt in industrijo kupite najbolj ugodno pri trvdki

A. SUSHIK, železnina, **LIUBLJANA**, Zaloška Velika zaloga! Nizke cene!

Tudi ženitbena pogodba

On: »Gospodična, vi ste kakor večerna zvezda.«

Ona: »Vi ste prvi, ki mi to pravite.«

On: »Potem vas pa prosim, da mi dovolite, da dam tej novo odkriti zvezdi svoje ime.«

Ugankarjem

naznan a založništvo Društva rrtike, da je v Jugoslav. knjigarni in v prodajalni Ničman v Ljubljani še nekaj izvodov Pratique v zalogi. — Tekme se torej še lahko udeležite.

Zadostni dohodki

Oče: »Tega moža nikakor ne smoš poročiti, Katica; saj komaj zasluži 1000 Din na mesec.«

Hčerka: »O, oče — en mesec tako hitro mine, če se imata dva res rada.«

Al. Planinšek

lastnik trg. agente za bančne in kreditne posle v Ljubljani, Beethovnova ulica 14/l, telefon 35-10, **vam izposluje** vnovčenje teristev in pri denarnih zavodih najkvalitetneje tekoč v gotovini.

»Zakaj jokaš, Micika?« — Micika: »Moj brat mi je »rgel zemljo v vodo.« — Stric: »Ali z namerom?« — Micika: »Ne, s sirom.«

Častna beseda! Žulj je izginil s korenino vred.

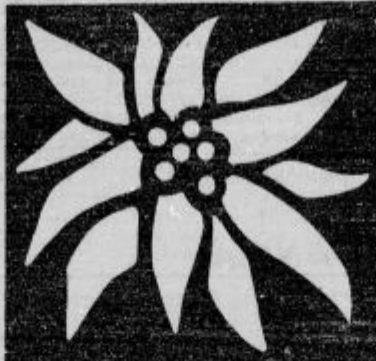

Bolečine in težava pranehajo v nekaj minutah. Iznačba, ki dela čudeže.

Žulj je grd žebelj v Vašem prstu. Če odrožete njegovo površje, ostane korenina in kmalu se žulj povrne že huji kakor je bil. Sigurni, sodobni, znanstveni način pa je ta, da se žulji odstranijo s korenino vred brez vsake nevarnosti in sicer tako, da svoje bolne noge namočite v vroči vodi, superoksidnirani z malo količino Saltrat Rodella. Ta posebno učinkovita kopal za noge omeča tudi najstarejše ter najtrše žulje in trdo kožo. Bolečine takorekoč nenkrat prenehajo. Noge nič več ne bole, ne srbiijo in tudi niso vneta ali otečene. In novi čevlji so vam takoj prikladni in vas prav nič ne tiščijo. Zahtevajte še danes v svoji lekarni Saltrat Rodell in jutri boste rešeni vseh bolečin na nogah. Hoja vam bo užitek.

BREZPLAČNO. Na podlagi posebnega dogovora z izdelovalcem lahko sedaj vsak čitatelj tega lista dobi brezplačno zadostno količino Saltrat Rodella. Pišite še danes. Ne pošiljajte denarja. Naslov: M. Neumann, service 21-F Zagreb, Boškovičeva ul. 44.

MR. BAHOVEC

PLANINKA
ZDRAVILNI
ČAJ

Težka zimska hrana

in premalo gibanja sta v zimskem času čisto vzrok slabe prebave želodca, čestih omotice, zaprtosti in nerednega črevesnega delovanja. Stare boleznine se vsled mraza zopet izraziteje pojavijo: hemoroidi, motnje v želodcu, zaprtje, zastrupljenje, črevesna obolenja, splošno in prehitro debeljenje, glavobol, nespečnost, napetost telesa ter omotica. Posebno zrelejšie in starejše osebe so tem nadlogam podvržene.

Planinka čaj-Bahovec čisti ter tako deluje blagodejno na vse telo in na Vaše splošno zdravstveno stanje. Zahtevajte v apotekah izrecno le »Planinka« čaj-Bahovec, ki se ne prodaja odprt, temveč le v zaprtih in plombiranih zavitkih po Din 20,—, polovičnih paketih po Din 12,— in poskusnih vrečkah po Din 3'50. Pišite po brezplačen vzorček proizvajalcu: Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana, Kongresni trg 12.

S. br. 29550/33.

Trgovsko potovanje okoli sveta

In Zlina se je 6. t. m. podal na pot okrog sveta g. Jan Bata, predsednik upravnega odbora Jugoslovanskih tvornic obuval v Borovu. Spremlja ga devet članov uprave velepodjetja. O svojem trgovskem potovanju okrog sveta je Bata takole pripovedoval: »Svetovna trgovina je nemogoča brez svetovnih cest in prometa. Samo ljudje, ki sedijo pri topli peči, govorijo in modrujejo o nadprodukciji. Ali veste kakšna je situacija v naši stroki? Za 2000 milijonov ljudi se napravi letno po 900 milijonov parov čevljev. Če bi te čevlje med vsemi ljudmi razdelili, bi hodil vsak človek z eno nogo obut, z drugo pa bos. Nadprodukcije ni, pač pa je beda zavlada na svetu. Beda pa pomeni hiperprodukcijo najrazličnejših sporov. Ali bomo rešili mednarodno izmenjavo dobrin in tako odstranili bedo, ali pa bomo pomnožili mednarodno izmenjavo granat in a tem še bolj povečali bedo. Vsak človek, ki ima kako odgovornost, se mora truditi, da bi vsaj v svoji stroki odstranil vse napake in zapreke, ki ovirajo svetovno vzajemnost. To je tudi svrha mojega potovanja. Ne hazardiram in ne berim se za letalske rekorde. Letim zaradi tega, ker aviaciji zaupam. V bodočnosti brez aviacije ne bo mogoče trgovati. Prepričan sem, da bo aviacija spet dvignila avtoriteto Zveze narodov, kadar bodo tudi sinovi največjih narodov prišli do prepričanja, da niso nikdar in nikjer varni življenja.«

Na letališče tvrdke Bata je spremlilo predsednika več sto oseb, med njimi je bil tudi ravnatelj Batinih podjetij v Borovu g. Toma Maksimovič. G. Bata se je od spremljevalcev poslovil, potem pa takole nagovoril svoje nameščence in delavce:

»Med gospodarskimi problemi, zaradi katerih potujem v svet, sta nakup in prodaja enako važna. Cene nekaterih sirovin so se skoraj štirikrat poražile, kar je znatno podražilo tudi našo produkcijo in bi vse to lahko imelo nekoč neugodne posledice v pogledu vaših zaposlitve. Zdaj se še ni treba bati. Vam se sploh ni treba bati, a moja dolžnost je, gledati za 10 let naprej in zato moram v svet, da sam vidim, kakšne nevarnosti pretijo in da najdem pota nadaljnega napredka. Ne letim baš zaradi naročil. V svet se podajam zato, da spoznam, kakšno službo vrši naše delo in kakšno bi moralo vršiti. Podjetje, ki ga zdaj zapuščam, počiva na čvrstih in zdravih temeljih. Ničesar in nihče ga ne more ogrožati, razen vas samih. Vašemu delu želim mnogo uspeha.«

Po tem slovesu je letalo odletelo proti Alpam v smeri Benetk, od tam pa vodil pot v Severno Afriko, Azijo in Severno Ameriko. Svetovno trgovsko potovanje je preračunano na štiri mesece.

Učitelj: »Zakaj je Adam vzgriznil v jabolko?«
Učenec: »Ker ni imel noža.«

Mestna hranilnica ljubljanska

Nove vloge Din 50,000.000—

Oproščene vloge, prenešene na nov račun « 60,000.000—

Skupno stanje novih vlog Din 110,000.000—

Nove vloge vsak čas izplačljive!

Obrestna mera do 5%

Za vse vloge jamči mestna občina ljubljanska